

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ

Факультет дизайну

Кафедра дизайну інтер'єру меблів

УДК 747.012:[373.24:37.04]

Дипломна бакалаврська робота

на тему:

Дизайн-проект інтер'єру інклюзивного закладу дошкільної освіти

Виконала: студент групи БДі2-17

Спеціальності 022 Дизайн

Фахового спрямування: «Комп'ютерний
дизайн інтер'єру та меблів»

Грабовенко С. Ю.

Науковий керівник

к.т.н., доц. Сафронова О. О.

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

Київ 2021р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ

Факультет дизайну

Кафедра дизайну інтер'єру та меблів

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня програма «дизайн (за видами)»

Фахове спрямування Комп'ютерний дизайн інтер'єру та меблів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Дизайну інтер'єру і меблів

_____ к.т.н., доц. Сафронова О.О.

(підпис)

«15» березня 2021р.

З А В Д А Н Н Я

НА ДИПЛОМНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Грабовенко Софії Юріївни

1. Тема роботи: Дизайн-проект інтер'єру інклюзивного закладу дошкільної освіти.
Науковий керівник роботи: Сафронова Олена Олексіївна к.т.н., доц.
затверджені наказом КНУТД від «15» березня 2021 року №75-уч.
2. Строк подання студентом дипломної роботи: червень 2021 року
3. Вихідні дані до дипломної роботи: наукові публікації, навчальна література та дослідження дизайн – проектування інтер'єрів інклюзивних закладів дошкільної освіти.
4. Зміст дипломної роботи (перелік питань, які потрібно розробити): Вступ, Розділ 1. Особливості дизайн-проекування інклюзивних закладів дошкільної освіти, Розділ 2. Концепція дизайну приміщень інклюзивного закладу дошкільної освіти, Розділ 3. Опис експериментального дизайн-проекту приміщень інклюзивного закладу дошкільної освіти., Загальні висновки, Список використаних джерел, Додатки.
5. Дата видачі завдання: 15 березня 2021 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1	Вступ	27.04.2021	
2	Розділ 1. Особливості дизайн-проектування інклюзивних закладів дошкільної освіти	05.05.2021	
3	Розділ 2. Концепція дизайну приміщень інклюзивного закладу дошкільної освіти	11.05.2021	
4	Розділ 3. Опис експериментального дизайн-проекту приміщень інклюзивного закладу дошкільної освіти	18.05.2021	
5	Загальні висновки	25.05.2021	
6	Оформлення дипломної бакалаврської роботи (чистовий варіант)		
7	Здача дипломної бакалаврської роботи на кафедру для рецензування (за 14 днів до захисту)		
8	Перевірка дипломної бакалаврської роботи на наявність ознак плагіату (за 10 днів до захисту)		
9	Подання дипломної бакалаврської роботи на затвердження завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)		

Студент

С. Ю. Грабовенко

(підпис)

Науковий
керівник роботи

О. О. Сафронова

(підпис)

Анотація

Грабовенко С.Ю. Дизайн-проект інтер'єру інклюзивного закладу дошкільної освіти.

Дипломна бакалаврська робота за спеціальністю 022 Дизайн - Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2021 рік.

У дипломній роботі надані результати дослідження поняття інклюзивного закладу дошкільної освіти. Проаналізовано досвід створення освітнього середовища існуючих закладів такого типу за кордоном, рекомендації щодо створення концепції дизайну для дітей з особливими освітніми потребами та без них, норми України які стосуються інклюзивних навчальних закладів. Отримані результати дослідження дозволили розробити концепцію дизайну, який забезпечує потреби всіх дітей. Виявлено, що основні ергономічні показники, які стосуються меблів та обладнання, не відрізняються для дітей з особливими освітніми потребами та без них. Запропонована кольорова гама та предметне наповнення простору, що забезпечують комфортне перебування у закладі всіх дітей, у відповідності до їх потреб.

Ключові слова: дитячий садок, інклюзивний, ресурсна кімната, розвиток, універсальний дизайн, коригування, внутрішній простір.

Аннотация

Грабовенко С.Ю. Дизайн-проект интерьера инклюзивного заведения дошкольного образования.

Дипломная бакалаврская работа по специальности 022 Дизайн - Киевский национальный университет технологий и дизайна, Киев, 2021.

В дипломной работе представлены результаты исследования понятия инклюзивного заведения дошкольного образования. Проанализирован опыт создания образовательной среды существующих заведений такого типа за рубежом, рекомендации по созданию концепции дизайна для детей с особыми образовательными потребностями, и без них, нормы Украины касающихся инклюзивных учебных заведений. Полученные результаты исследования позволили разработать концепцию дизайна обеспечивающей потребности всех

детей. Выявлено, что основные эргономические показатели, касающихся мебели не отличаются для детей с особыми образовательными потребностями и без них. Созданная цветовая гамма и предметное наполнение пространства является комфортным для всех детей, и отвечает их потребностям.

Ключевые слова: детский сад, инклюзивный, ресурсная комната, развитие, универсальный дизайн, корректировки, внутреннее пространство.

Summary

Grabovenko S.Yu. Interior design project for an inclusive preschool.

Thesis undergraduate specialty 022 Design - Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2021.

The thesis presents the results of research on the concept of inclusive preschool education. The experience of creating an educational environment of existing institutions of this type abroad, recommendations for creating a design concept for children with special educational needs, and without them, the norms of Ukraine relating to inclusive schools are analyzed. The results of the study allowed to develop a design concept that meets the needs of all children. It was found that the main ergonomic indicators related to furniture do not differ for children with special educational needs and without them. The created color scheme and subject filling of space is comfortable for all children, and meets their needs.

Key words: kindergarten, inclusive, resource room, development, universal design, adjustment, internal space.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 Особливості дизайн-проектування інклюзивних закладів дошкільної освіти	15
1.1 Визначення поняття інклюзивного закладу дошкільної освіти.....	15
1.2 Основні функціонально-планувальні схеми та прийоми зонування приміщень інклюзивних закладів дошкільної освіти.	20
1.3 Вимоги до матеріалів та обладнання, декорування і освітлення.....	21
1.4 Аналіз аналогів дизайн-проектів об’єктів даної типології.	31
Висновок до розділу 1.....	34
РОЗДІЛ 2 Концепція дизайну приміщень інклюзивного закладу дошкільної освіти.	35
2.1 Загальна характеристика приміщень інклюзивного закладу дошкільної освіти	35
2.2 Вихідні данні та технічне завдання до проектування.	36
Висновок до розділу 2.....	41
РОЗДІЛ 3 Опис експериментального дизайн-проекту приміщень інклюзивного закладу дошкільної освіти.....	42
3.1 Планувальні рішення основних приміщень.....	42
3.2 Креслення деталей інтер’єру.	61
3.3 Специфікації.....	62
3.4 Перспективні зображення об’єкту проектування.	63
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ.....	68

ВСТУП

Заклад дошкільної освіти — це розвивальний простір, покликаний на здобуття дитиною розумових, фізичних та духовних навичок, соціальної адаптації та готовності до подальшого навчання в інших навчальних закладах. В Україні практикується поєднання в групах дошкільного навчального закладу дітей з особливими освітніми потребами та звичайних дітей без обмежень. Особливістю організації інклюзивної групи в дошкільному навчальному закладі є забезпечення рівного доступу до дошкільної освіти дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю.

Актуальність теми.

Важливим є створення середовища оптимального для всіх дітей, які потребують дошкільної освіти. Більшість інклюзивних груп дитячих садків, створено лише поєднанням дітей, але важливими є і зміни в середовищі, для комфорту дітей з особливими освітніми проблемами. В Україні існує 15,3 тис. закладів дошкільної освіти різних типів та форм власності. Для 110 тис. дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, працюють 2,5 тис. закладів дошкільної освіти компенсуючого типу, де разом із здобуттям дошкільної освіти, діти отримують корекційно-відновлювальну та реабілітаційну допомогу.

Згідно з законом України “Про освіту” [14], діти мають право здобувати освіту в усіх навчальних закладах незалежно від того чи є у них статус інвалідності. Діти з особливими освітніми потребами мають право навчатись дистанційно та за індивідуальним планом, мають право отримувати психологічну, педагогічну та корекційно-розвиткову допомогу; перебувати в інклюзивних та спеціальних групах у загальноосвітніх навчальних закладах у влаштованих під їхні потреби школах і класах, тобто передбачаються відповідні архітектурні перепланування приміщень.

Інклюзивний підхід передбачає індивідуальний план для розвитку та спеціально облаштоване місце з належними умовами. Рух у напрямку доступної інклюзивної освіти почався у 2001-2007 роках, коли МОН підготував проект

“Соціальна адаптація та інтеграція в суспільство дітей з особливостями психофізичного розвитку шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.”[18]

Другим етапом було створення українського-канадського проекту "Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні" який тривав 2008-2012рр. Саме тоді була заснована “Мережа на підтримку інклюзії. Школа-для всіх”- ця мережа об'єднувала батьківські групи, навчальні заклади, громадські організації, що були зацікавлені в просуванні інклюзивної політики інклюзивного навчання в Україні. Крайнім кроком було створення “Індексу інклюзії”- це добірка практичних матеріалів на допомогу в плануванні дій із створення, та розвитку навчальних закладів інклюзивного навчального середовища для всіх учасників навчального процесу. [18]

Головна мета дошкільних навчальних закладів компенсуючого типу, згідно затверджених законодавчих актів – зміцнення здоров'я, розвиток і формування особистості, забезпечення соціально-психологічної реабілітації та адаптації дитини шляхом спеціально організованого навчально-виховного процесу у комплексі з корекційно-розвивальною та лікувально-оздоровчою роботою. [21]

Мета дослідження. Дослідити потреби дітей з особливими освітніми потребами. Здійснити розробку дизайн-проєкту дитячого садка інклюзивного типу, який забезпечує всі потреби дітей з особливими освітніми потребами.

Завдання дослідження.

1. Визначити поняття інклюзивний заклад дошкільної освіти.
2. Проаналізувати досвід проектування подібних закладів.
3. Аналіз правил та вимог до організації простору інклюзивних закладів дошкільної освіти.
4. Визначити характерні особливості розвивального середовища в дитячому садочку.
5. Узагальнити сучасні теорії впливу кольору на психічний стан дитини.

6. Розробити доцільне з точки зору ергономіки та естетики функціональне планування приміщень.

7. Обрати належний стилістичний напрямок, або поєднання декількох напрямків для розробки інтер'єру приміщень.

Об'єкт дослідження: інтер'єр інклюзивного закладу дошкільної освіти.

Предмет дослідження: дизайн інтер'єру інклюзивного дитячого садочку.

Інформаційна база дослідження: нормативні документи, закони, додатки до законів, накази, методичні вказівки, наукові публікації, реалізовані проекти.

Наукова новизна:

1. Узагальнено накопичений досвід проектування ряду відомих в Україні і світі інклюзивних закладів дошкільної освіти.

2. Визначено прийоми дизайну інтер'єру приміщень, які застосовуються в інклюзивних закладах.

3. Розроблено пропозицію щодо концепції дизайну інтер'єру такого закладу в умовах України.

Практична цінність: можливість використання отриманих результатів дослідження у реальному проектуванні, або при написанні методичних вказівок до проектування інтер'єру подібного типу приміщень.

Апробація результатів дослідження. Результати даного дослідження апробовані в участі у XXXVIII Міжнародній науково - практичній інтернет конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії», яка проходила 31 травня 2021 року.

Публікації. Тези надруковано: Матеріали XXXVIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії» // Збірник наукових праць. – Переяслав, 2021 р. – 190 с. “Особливості дизайну інтер'єру інклюзивного закладу дошкільної освіти” див. Додаток А.

РОЗДІЛ 1 Особливості дизайн-проектування інклюзивних закладів дошкільної освіти.

1.1 Визначення поняття інклюзивного закладу дошкільної освіти

Інклюзивний навчальний заклад - це заклад освіти, який забезпечує інклюзивну модель освіти, як систему освітніх послуг, а саме: адаптує навчальні програми та плани, фізичне середовище, методи і форми навчання, використовує існуючі громадські ресурси, залучає батьків, співпрацює з фахівцями для надання соціальних послуг відповідно до різних освітніх потреб дітей.

Інклюзивне навчання дає змогу дітям з особливими освітніми потребами відвідувати шкільні та дошкільні заклади, адже кожна дитина, згідно Конституції України, має право на освіту.[28]

Згідно з потребами громадян України було створено такі **типи закладів дошкільної освіти**:

1. заклад дошкільної освіти (ясла) для дітей віком від одного до трьох років, де забезпечуються догляд за ними, а також їх розвиток і виховання відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти;[Абзац другий частини першої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2145-VIII від 05.09.2017]

2. заклад дошкільної освіти (ясла-садок) для дітей віком від одного до шести (семи) років, де забезпечуються догляд за ними, розвиток, виховання і навчання відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти;[Абзац третій частини першої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2145-VIII від 05.09.2017]

3. заклад дошкільної освіти (дитячий садок) для дітей віком від трьох до шести (семи) років, де забезпечуються їх розвиток, виховання і навчання відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти;

4. заклад дошкільної освіти (ясла-садок) компенсуючого типу для дітей з особливими освітніми потребами віком від двох до семи (восьми) років. Заклади дошкільної освіти (ясла-садок) компенсуючого типу поділяються на

спеціальні та санаторні;[Абзац п'ятий частини першої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2145-VIII від 05.09.2017]

5. будинок дитини - заклад дошкільної освіти системи охорони здоров'я для медико-соціального захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а також для дітей з фізичними та (або) інтелектуальними порушеннями від народження до трьох (для здорових дітей) та до чотирьох (для хворих дітей) років;[Абзац шостий частини першої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2145-VIII від 05.09.2017]

6. заклад дошкільної освіти (дитячий будинок) інтернатного типу забезпечує розвиток, виховання, навчання та соціальну адаптацію дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, дошкільного та шкільного віку, які перебувають у родинних стосунках та утримуються за рахунок держави;

7. заклад дошкільної освіти (ясла-садок) сімейного типу для дітей віком від двох місяців до шести (семи) років, які перебувають в родинних стосунках і де забезпечуються їх догляд, розвиток, виховання і навчання відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти;

8. заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу для дітей віком від одного до шести (семи, восьми) років, у складі якого можуть бути групи загального розвитку, компенсуючого типу, інклюзивні, сімейні, прогулянкові, в яких забезпечується дошкільна освіта з урахуванням стану здоров'я дітей, їх розумового, психологічного, фізичного розвитку;[Абзац дев'ятий частини першої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2145-VIII від 05.09.2017]

9. заклад дошкільної освіти (центр розвитку дитини), в якому забезпечуються фізичний, розумовий і психологічний розвиток, корекція психологічного і фізичного розвитку, оздоровлення дітей, які відвідують інші навчальні заклади чи виховуються вдома. [Абзац одинадцятий частини першої статті 12 виключено на підставі Закону № 290-VI від 20.05.2008]

При цьому наповнюваність груп у закладах дошкільної освіти становить[13]:

Таблиця 1.1

Наповнюваність груп у закладах дошкільної освіти.

Вік дітей	Кількість осіб
Від 1 року	До 10
Від 1 року до 3 років	До 15
Від 3 років до 7	До 20
Різновікові	До 15
З коротко тривалим і цілодобовим перебуванням	До 10
В оздоровчий період	До 15
В інклюзивних групах	Не більше 3 з ООП

Для забезпечення ефективності навчально-виховного процесу, наповнюваність інклюзивних груп має становити до 15 дітей, з них 1 - 3 дитини з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю, в залежності від складності порушення, зокрема[13]:

1. одна - три дитини з числа дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, із затримкою психічного розвитку, зниженим зором, слухом, легкими інтелектуальними порушеннями тощо;
2. не більше двох осіб з числа дітей сліпих, глухих, з тяжкими порушеннями мовлення тощо;
3. не більше однієї дитини із складними порушеннями розвитку.

Основи облаштування простору в дошкільному закладі з інклюзивними групами[17]:

1. безперешкодний доступ до приміщення наявність пандусів;
2. дотримання температурного повітряного режиму ;

3. наявність достатнього природного освітлення та при потребі забезпечення штучним;

1. вибір якісних меблів та правильно їх розташування у коридорі, групі, кабінетах спеціалістів;

2. Забезпечення необхідними навчально-методичними посібниками обладнанням для занять та ігор;

3. облаштування ресурсної кімнати для проведення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять.

4. Сходи у будівлях повинні мати двобічні поручні, в закладах дошкільної освіти для дітей з порушенням інтелекту огорожу заввишки 1.8 м, або суцільну огорожу сіткою. Висота основних приміщень спеціальних закладів дошкільної освіти має бути не нижче за 3 м (з врахуванням того, що висоту надземних поверхів від підлоги до підлоги наступного поверху приймають не менше ніж 3 м).

Площі приміщень дитячих осередків закладів дошкільної освіти слід приймати не менше ніж наведено у наступній таблиці [4]:

Таблиця 1.2

Площі приміщень дитячих осередків.

Найменування приміщень	Одиниця виміру	Ясла, дитячі садки і ясла-садки			Будинки дитини
		Ясельні групи	Садкові групи	Інклюзивні групи	Ясельні групи
Роздягальня	м ² на одне місце	1,2	0,9	1,2	1,4
Ігрова	»	3,3	2,5	3,3	3,6
Спальня	»	2,4	2,5	2,5	2,4
Веранда	»	–	–	–	2,4
Туалетна	»	1,1	1,0	1,3	1,2

Склад приміщень групових осередків спеціальних закладів дошкільної освіти для дітей з порушенням слуху зору інтелекту та опорно-рухового апарату, а також площі цих приміщень визначаються згідно з таблицею (Табл.1.3) [4]

Таблиця 1.3

Найменування приміщень	Одиниця виміру	Площа приміщень групових осередків для дітей з порушенням					
		слуху (глухих і зі зниженим слухом)	зору		інтелекту (розумово відсталих)	опорно-рухового апарату	
			сліпих і зі зниженим зором	з косоокістю і амбліопією		для дітей до трьох років	для дітей від трьох до семи років
1. Роздягальня	м ² на одне місце	1,5	1,5	1,2	1,5	2,0	2,0
2. Ігрова	»	4,5	4,0	4,0	4,0	5,0	5,0
3. Кімната для корекційних занять ^{*)}	»	3,0	3,0-2,4	–	–	–	–
4. Спальня	»	3,0	3,0	2,4	3,0	4,0	4,0
5. Туалетна	»	1,2	1,2	1,0	1,2	1,5	1,5
6. Плеопто-ортопична кімната ^{**)}	»	–	2,4	2,4	–	–	–
7. Веранда неопалювана (для 50 % дітей)	»	–	–	–	–	3,0	3,0
8. Логопедична кімната або кімната для групових та індивідуальних занять з дітьми, що страждають розладом мовлення ^{**)}	м ²	–	–	–	12	–	12 (на кожні дві групи)
9. Процедурна	»	–	–	–	–	12	–
10. Буфетна	»	5	5	5	5	5	5
11. Приміщення для зберігання особистих речей дітей	»	4	4	4	4	4	4

^{*)} Допускається влаштування загального на заклад приміщення площею від 18 м² до 24 м².
^{**)} Допускається влаштування загального на заклад приміщення площею не менше ніж 24 м².

При розташуванні меблів та розробці приміщень, потрібно зауважити можливість пересування на інвалідному колісному візку. При русі в одному напрямку ширина для руху в коридорах, та інших приміщеннях має бути не меншою 1,5 м. , а при зустрічному русі 1,8 м. Ширину проходу в приміщення з обладнанням і меблями потрібно робити не менше ніж 1,2 м. Підходи до різного обладнання та меблів повинні бути завширшки не менше ніж 1,9 м. Діаметр зони для самостійного розвороту на інвалідному колісному кріслі має бути не менше ніж 1,5 м. Аби забезпечити мінімальну глибину простору для маневрування діаметр зони для самостійного розвороту повинен бути не менше ніж 1,5 м. і ширина дверних і відкритих прорізів у стіні має бути не менше 0,9 м. У тупикових коридорах необхідно також забезпечувати можливість повного розвороту самостійного на кріслах не менше ніж 0,75 м. Глибина простору для маневрування крісла для відчинення дверей від себе повинна бути не меншою 1,2 м при відчиненні до себе не менше 1,5 м, згідно ДБН В.2.2-9-2009п. 12.2.3.

1.2 Основні функціонально-планувальні схеми та прийоми зонування приміщень інклюзивних закладів дошкільної освіти.

Всі приміщення в дитячому садку поділяються на три групи:

1. Групові блоки ячейки (спальні та ігрові)
2. Загальні приміщення (музичний зал, спортивний зал, актовий зал, столова)
3. Медичні, службові приміщення, кухня, пральня.

Варто зауважити, що для дітей з особливими освітніми потребами, обов'язковою є облаштування ресурсної кімнати для проведення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять.

Ресурсна кімната - це кімната із спеціальним організованим простором, де можуть надаватися психологічно-педагогічні послуги, та проводитись корекційно-розвиткові заняття. Така кімната має декілька зон: навчально-пізнавальну, та побутову-практичну. У навчально-пізнавальній зоні організовується комфортний для дитини освітній процес, в цій зоні дитина співпрацює з вчителями, психологами, логопедом, чи дефектологом. Також тут відбуваються групові заняття. У ресурсній кімнаті передбачений сенсорний куточок, де дитина знімає фізичну та емоційну втому. Ігрова зона передбачена як місце розвитку творчості та здібностей дитини, а також комунікації з іншими дітьми та дорослими.[28]

Також передбачено, що при будівництві нових закладів дошкільної освіти, або їх реконструкції обов'язкове проектування на першому поверсі будівлі групового осередку для інклюзивної групи в якому додатково розміщується ресурсна кімната площею не менше ніж 16 м² вона повинна мати вихід у загальний коридор двері в такому порядку має бути завширшки не менше ніж 0,9м. В ресурсній кімнаті або поруч з нею має бути розташована умивальник, раковина. З ресурсної кімнати має бути швидкий доступ до туалетної кімнати, не бажано щоб поруч з ресурсної кімнати знаходилися спортивний або музичний зал- це може перешкодити проведенню корекційно-розвиткових занять.[15]

На основі проведеного аналізу матеріалів наукових джерел, основні функціональні зони дитячого садка для всіх дітей було поєднано у блоки:

1. Груповий блок(вхід з роздягальнею, ігрова кімната, спальна кімната, санвузол).
2. Ресурсний блок(ресурсна кімната, санвузол).
3. Блок загально-вживаних кімнат, сюди входять: кімнати адміністративного характеру(кабінет завідуючого), медичного(медична кімната, процедурна, кімната для корекційних занять), кімнати для групових занять (зал для занять фізкультурою, навчальний клас), службові приміщення (кімната для зберігання речей, пральня , харчо-блок).

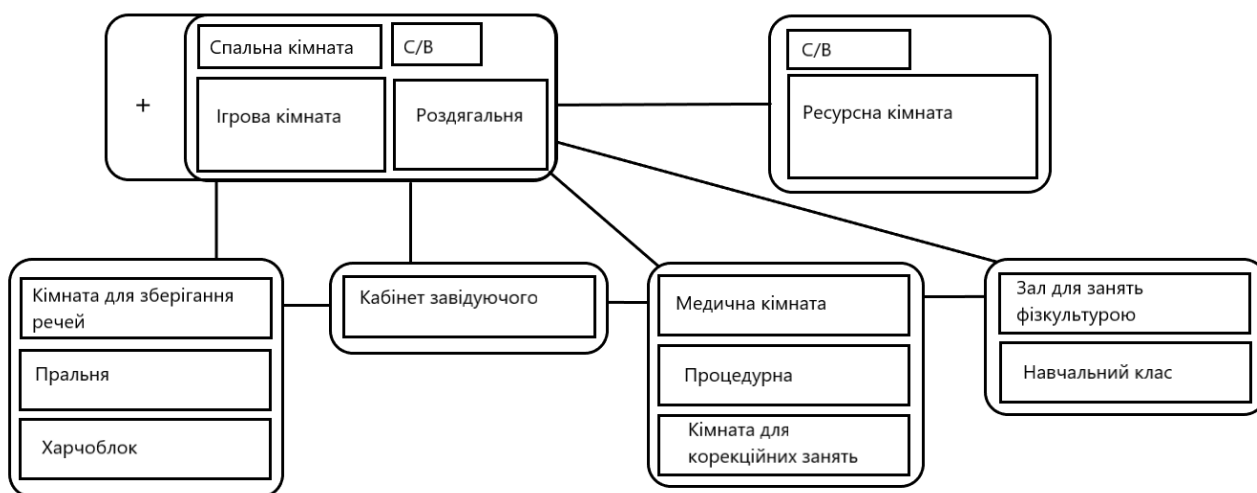


Рисунок 1.1 Планування функціональних зон

1.3 Вимоги до матеріалів та обладнання, декорування і освітлення.

Порядком організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2019 р.№530, передбачено, **облаштування ресурсної кімнати**. Створюючи ресурсну кімнату необхідно звернути увагу на предметно-просторове планування, освітлення та вентиляцію, санітарно-гігієнічні умови, зовнішній шумовий фон. А це означає, що кімната має бути достатньо простою, та не захащеною зайвим обладнанням, слід уникати предметів які можуть спричинити травмування дітей, приміщення повинне мати природне освітлення, однак необхідно передбачити

штори, або жалюзі, або інші види захисту. Робоче освітлення здійснюється люмінесцентними лампами, допускається використання світлодіодних ламп, світильників які відповідають вимогам санітарного регламенту.

В ресурсній кімнаті або поруч з нею має бути розташована умивальник, раковина. З ресурсної кімнати має бути швидкий доступ до туалетної кімнати, не бажано щоб поруч з ресурсної кімнати знаходилися спортивний або музичний зал це може перешкодити проведенню корекційно-розвиткових занять. Гама кольорів та текстур обладнання в ресурсній кімнаті підбирається максимально нейтральних та природних відтінків, лише деякі меблі можуть мати насичене забарвлення будучи яскравими акцентами в інтер'єрі кімнати. Таке кольорове рішення також стосується не тільки ресурсних кімнат загалом простору та середовища в дитячому садку інклюзивного типу.

Внутрішній простір має спонукати дітей до комунікацій між собою, спілкування, розвитку. Для забезпечення комфорту у такому закладі чудово підходить **універсальний дизайн**. У 1970 році архітектор Майкл Біднер висунув ідею, що функціональний потенціал кожної людини посилюється коли знімається довколишні бар'єри, фізичні та ментальні, він наполіг на новій концепції доступності, яка мала бути широкою та універсальною, тобто охоплювати більшу категорію людей з різними вадами та функціональними обмеженнями, для того, щоб задовольняти їх потреби. Вагомий внесок для впровадження цих принципів зробив американський архітектор Рон Мейс, саме він почав використовувати термін “універсальний дизайн” та зауважив, що він не є наукою, або стилем чи чимось унікальним. Він лише пропонує виробляти та проектувати все таким чином, щоб ним повною мірою могла користуватися кожна людина незалежно від її вад.[40]

Основними принципами універсального дизайну є:

1. принцип рівності та доступності середовища для кожного;
2. гнучкість у використанні середовища;
3. простота та інтенсивність використання незалежно від досвіду рівня освіти користувачів мовленнєвого рівня та віку;
4. сприйняття інформації незважаючи на сенсорні можливості користувачів; терпимість до помилок користувачів, дизайн зменшує можливі наслідки несподіваних і не навмисних дій;
5. не призводить до втоми, дизайн розраховано на незначні фізичні ресурси користувачів;
6. наявність необхідного простору при різних підходах до навчання незважаючи на фізичні особливості та мобільність користувача. [40]

Універсальний дизайн - це стратегія спрямована на те, щоб проектування і компоненти будь-якого середовища, виробів, комунікацій, інформативних технологій чи послуг були однаково доступні, чи зрозумілі всім, та відповідали вимогам спільного користування.

Іншими словами універсальний дизайн дає змогу створити такий дизайн який буде доступним як дітям з особливими освітніми потребами так і звичайним дітям. Простір має бути естетично привабливим для дитини, викликати відчуття комфорту, гармонії та спокою. Давати можливість розвиватись в різних сферах, забезпечувати цілісність педагогічного процесу. Необхідною умовою реалізації освітнього процесу, стимулювання розвитку самостійності та активності дитини є створення відповідного предметно-просторового середовища, що забезпечує різним дітям доступ до розвитку своїх можливостей з урахуванням особливих освітніх потреб.

Меблі та обладнання повинні мати оптимальні габарити для кожної вікової групи дітей, адже це запорука безпеки. Приміщення роздягальні в групових осередках обладнується персональними дитячими шафами, їх розмір не залежить від вікової групи, адже процес одягання супроводжується наглядом батьків, або вихователя. Габаритні розміри шафи складають 350-450 мм на 1380-

1400 мм та глибиною 300-350 мм. Також в роздягальні мають бути місця для сидіння, це буде зручно як дітям так і батькам. Також у гардеробі має бути шафа для верхнього одягу батьків, вихователів та інших відвідувачів.

Ігрові приміщення мають бути облаштовані шафами і стелажми для навчальних книжок посібників іграшок для різного інвентарю. Ігрова кімната може бути поєднана з обідньою зоною та зоною для творчості, для цього потрібні столи. У цій кімнаті потрібен стіл для вихователя. Такі речі як столи, стільчики обирається залежно від вікової групи, їх розміри можна визначити за таблицею 1.4.[4]

Таблиця 1.4

Група меблі в	Маркування кольорове	Зріст дитини, мм	Висота стола над підлогою, мм	Висота стільця над підлогою, мм
00	Зелений	до 850	340	180
0	Білий	з 850 до 950	400	210
1	Жовтогарячий	з 950 до 1160	460	260
2	Фіолетовий	з 1160 до 1210	530	310
3	Жовтий	з 1210	590	350

Робочі столи краще встановлювати ближче до вікон, на відстані 1 м. від вікна. Меблі повинні бути світлих тонів, матові, переважно без блиску. Бажано виділити місце для повзання дітей підлозі, де можуть встановлюватися ігри з драбинкою, або інше розвиваюче обладнання. Дитячі столи часто бувають модулями різних форм які складаються і поєднуються з собою у різних комбінаціях.

Розміри дитячого стільчика можна визначити конкретніше адже вони безпосередньо забезпечують комфорт дитини вони мають підходити до висоти стола аби не погіршувати зір та імовірність розвитку сколіозу такі розміри можна визначити за таблицею 1.5:

Таблиця 1.5

Таблиця розмірів столів та стільців

Група меблів	Ширина сидіння, мм	Глибина сидіння, мм
00	210	200
0	230	230
1	250	260
2	270	290
3	290	330

У спальнях мають бути встановлені шафи для білизни, також спальні мають бути обладнані безпечними ліжками, що відповідають зросту та віку дитини. У дошкільних навчальних закладах, за відсутності приміщення спальні допускається використання розкладних ліжок. При розміщенні ліжок повинно бути дотримана мінімальна відстань до опалювальних приладів 20 см, та оптимальна відстань між узголів'ям двох ліжок 30 см і між боковими сторонами від 65 см.

Туалетні кімнати групових осередків обладнуються вішалками для рушників і предметів особистої гігієни, також там повинні бути господарські шафи для зберігання інвентарю для прибирання.

У інклюзивних дитячих садках часто використовуються, у цілях розвитку дітей, кімнати природи, або куточки природи з тваринами, або рослинами. Кімнати природи обладнується стелажми для рослин, тварин акваріумів та для зберігання інвентарю, корму для тварин за умови їх перебування там, у

недоступному для дітей місці. Рослини та тварини таких куточків повинні бути безпечними для здоров'я дітей та персоналу.

Згідно наказу про затвердження типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами які навчаються в інклюзивних та соціальних групах закладів дошкільної освіти виділено **перелік обладнання обов'язкового для дошкільних закладів освіти з інклюзивними та спеціальними групами.** [23]

1. Обладнання загального корекційного призначення включають в себе комп'ютерне обладнання та іншу техніку для передачі обробки та зберігання інформації і доступу до мереж. Програмне забезпечення, спеціалізовані комп'ютерні програми. Мультимедійне обладнання, демонстраційне обладнання, обладнання для обробки та підготовки матеріалів, друкованих роздаткових матеріалів та меблі для зберігання.

2. Обладнання для забезпечення корекції ігрової діяльності дитини включають в себе іграшки для розвитку первинних рухів і навичок: образно сюжетні іграшки, атрибути, ігрове обладнання, іграшки символічні для ознайомлення з навколишнім світом, технічні іграшки, набивні іграшки, іграшки для художньої музичного розвитку, для фізичного розвитку, настільні ігри з правилами.

3. До обладнання для забезпечення розвитку дитини із сенсорними порушеннями входять апарати, прилади спеціального призначення наприклад: прилади для відтворення звуків, допоміжні засоби для проведення корекційної роботи(пов'язки на очі та інші) збільшувальні прилади, прилади для підсвічування, прилади навчальні, дидактичні матеріали, засоби для проведення занять із просторового орієнтування, програмне забезпечення.

4. До обладнання для забезпечення розвитку дитини із сенсорними порушеннями входять апарати і прилади спеціального призначення: моделі площинні та об'ємні (таблиці для розвитку мовлення, можуть бути також дидактичні посібники).

5. До обладнання для забезпечення корекції когнітивної сфери дитини(для дітей з різними порушеннями психофізичного розвитку) входять посібники для засвоєння окремих понять, настільні, друковані дидактичні ігри, навчально-наочне обладнання, роздатковий матеріал, комп'ютерні програми навчального призначення.

6. До обладнання для забезпечення корекції мовленнєвої сфери дитини, для дітей з тяжкими порушеннями мовлення із іншими психофізичними вадами розвитку потрібно спеціальне логопедичне обладнання, обладнання індивідуального призначення, для логопедичної роботи, у тому числі для дітей порушенням слуху, комплекти логопедичних інструментів, для постановки звуків, навчальні іграшки, дидактичні посібники, комп'ютерні програми.

7. До обладнання для забезпечення корекції емоційно-вольової соціальної сфери та сенсорної інтеграції дитини входить обладнання та прилади для кабінету психофізичного, обладнання для альтернативної комунікації, програмне забезпечення.

8. До обладнання для корекції фізичної сфери, розвитку дитини для дітей з порушенням опорно-рухового апарату іншими порушеннями, входить обладнання меблі для забезпечення дошкільної освіти дітей з порушенням опорно-рухового апарату входять столи які забезпечують навчання дітей на візках, реабілітаційний стілець для тренування нижніх верхніх кінцівок плечового суглоба, стілець активності. Реабілітаційне обладнання для дітей з порушенням опорно-рухового апарату, спортивне обладнання для забезпечення загального фізичного розвитку, тренажери для забезпечення рухової активності.

9. До обладнання для ресурсної кімнати входять меблі: шафа комбінована, шафа-тумба для технічних засобів, навчальний стіл, крісло-груша, столи дитячі, стільці дитячі, пересувні полицьки. Технічне обладнання :ноутбуки, дошки, додаткове обладнання: м'ячі, пазли, іграшки, обладнання для піскової терапії. Варто врахувати, що приміщення ресурсної кімнати можна поділити за допомогою перегородки на пізнавально-навчальну зону та ігрову зону.

Згідно санітарно-гігієнічних вимог до **освітлення дошкільних навчальних закладів**, основні приміщення дошкільних навчальних закладів, осередки, зали для занять, кабінети для роботи з технічними, або комп'ютерними засобами навчання повинні мати природне освітлення. Без природного освітлення можуть функціонувати буфетні, роздягальні приміщення, туалети та інші технічні приміщення.

Для захисту від сонячних променів необхідні жалюзі, штори, або інші види захисту. Джерела штучного освітлення повинні забезпечувати достатнє освітлення всіх приміщень, якщо під час занять недостатньо природного освітлення, необхідно використовувати джерела штучного освітлення. Нормативи штучної освітленості основних приміщень наведено у таблиці 1.6 [4]

Як джерела освітлення використовуються лампи типу ЛБ (білого кольору), ТБС (тепло-білого світла). Застосування ксенонових ламп не допускається. Не бажано встановлювати електричні розетки та вимикачі на висоті менше 1.8м від підлоги, при цьому потрібно передбачати встановлення розеток що закриваються у тих кімнатах де перебувають діти. [4]

Таблиця.1.6

Нормативи штучної освітленості приміщень.

Найменування приміщень	Освітленість не менше (лк)	Горизонтальні поверхні, де замірюються рівні освітленості
Приймальня, роздягальня	200	На підлозі
Групові, ігрові, кімнати для використання комп'ютерної техніки, ігротека	300	На підлозі
Спальня	150	На підлозі
Зали для музичних та фізкультурних занять, кімнати для використання технічних засобів навчання	400	На підлозі
Зал басейну	150	На поверхні води
Туалетна	75	На підлозі
Буфетна	200	0,8 м над підлогою
Медичний кабінет, кабінет лікаря	300	0,8 м над підлогою
Ізолятор	200	На підлозі

Просторові властивості кольору. Всі кольори можна поділити на :

1. Легкі кольори: жовтий, жовто-зелений, блакитний, пурпуровий, білий.
2. Важкі кольори: червоний, синій, фіолетовий, чорний.

Темні кольори сприймаються більш важкими, ніж світлі. Легкі кольори слід розміщувати у верхній частині стін, а важкі у нижній. Також у багатьох колірних поєднаннях легкі кольори слід розташовувати вище всіх інших, тому що таке поєднання є закономірним і створює відчуття стійкості та впевненості.

Червоний колір - активізує увагу, підвищує працездатність та рухову активність. Жовтий викликає відчуття гармонії, синій сприяє прагненню до

спілкування, знімає нервову перенапругу. Зелений активізує цікавість та бажання навчатися. Жовтогарячий - це колір стабільності, фізичної витривалості та активності. Рожевий підвищує стресостійкість та покращує настрій, блакитний заспокоює, добре впливає на нервову систему розслабляє її. Білий покращує самопочуття та заспокоює - це базовий колір і він не має сильного впливу на психіку.

Кольори які краще не вживати для дитячого середовища: фіолетовий, коричневий, чорні кольори, вони пригнічують настрій та сприяють виникненню депресивного стану.

Психологи рекомендують для дітей підбирати кольори заспокійливих пастельних відтінків (Рис.1.1), а віком від трьох чотирьох років застосовувати природні кольори але все-одно надавати перевагу світлим відтінкам. Для дітей з особливими освітніми потребами важливим є використання спокійних кольорів які не завдають особливого впливу на психіку дитини, тому можна об'єднати кольорові гами рекомендовані для звичайних дітей та дітей з особливими освітніми потребами, наприклад можна створити інтер'єр з базовим білим кольором та кольоровими акцентами, які не матимуть сильного насичення кольором.



Рисунок 1.1 Палітра пастельних кольорів на основі кольорів морозива №9- Ice Ice You Cream (offeo.com/learn/20-pastel-spring-summer-color-palettes/)

Також як зазначалося вище краще віддавати перевагу матовим поверхням тому що вони не створюють навантаження на зір і не порушують рівномірність освітлення. Глянцеві поверхні слід використовувати з обережністю, наприклад на підлозі для кращої експлуатації. М'які теплі матеріали психологічно комфортні на дотик, тому їх доцільно використовувати в інтер'єрах дитячих садків для виготовлення наприклад меблів, або облаштування поверхонь.

Також хорошим варіантом є оздоблення текстильними матеріалами меблів та поверхонь. Комбінація дерева з килимом, або тканиною є привабливим не лише для зору, а й для сидіння, або лежання також затишніше зробить приміщення оздоблення стін цим матеріалом. [15]

1.4 Аналіз аналогів дизайн-проектів об'єктів даної типології.

Представлений аналог закордонного закладу дошкільної освіти , а саме дитячий садок Susi Weigel / Bernardo Bader Architekten (Рис. 1.2) показує гарний приклад підбору кольорів, матеріалів, а також наповнення середовища.



Рисунок 1.2 дитячий садок Susi Weigel / Bernardo Bader Architekten, Австрія.

Спокійні кольори та натуральні матеріали, а саме дерево, добре впливають на психіку дітей з особливими освітніми потребами та без них. Просторе приміщення без зайвого меблювання надасть відчуття спокою. Цей ефект доповнює натуральне денне освітлення завдяки великим вікнам. Такий же прийом застосовано у наступному аналозі дитячого садочка Schukowitzgasse / KIRSCH Architecture (Рис.1.3). Приміщення наповнені мінімальною кількістю меблювання що дає змогу вільно пересуватись і на інвалідному кріслі і забезпечує місце для активних ігор.



Рисунок 1.3. Schukowitzgasse / KIRSCH Architecture. Ігрова кімната. Австрія, Відень.

Дитячий ігровий простір Nubo Chatswood (Рис.1.4) був розроблений на основі досліджень що до типів ігор якими повинні займатися діти, щоб отримати певний досвід навчання у наукових експериментах.



Рисунок 1.4. Дитячий ігровий простір Nubo Chatswood

У сенсорній кімнаті сенсорного досвіду та експериментальні гри якій сприяє підсвічена дошка з смоли призначена для заохочення дітей творити та досліджувати (Рис.1.5)



Рисунок 1.5 Дитячий ігровий простір Nubo Chatswood.. Підсвічена дошка

У драматичній кімнаті розміщений театр із шафою для одягу та світлодіодними ліхтарями, якими діти можуть маніпулювати протягом власних вистав.(Рис.1.6) Кімната усуває психічні та фізичні обмеження заохочує до творчості за допомогою ігор.



Рисунок 1.6. Дитячий ігровий простір Nubo Chatswood. Драматична кімната.

Висновок до розділу 1

Отже, інклюзивна освіта займає важливу ланку освітнього процесу, вона необхідна для дітей з особливими освітніми потребами для забезпечення права на освіту. Інклюзивна освіта поєднує дітей з особливими освітніми потребами в одному середовищі з дітьми без особливих освітніх потреб для отримання навичок спілкування та комунікації.

Враховуючи всі вище наведені норми облаштування середовища закладу з інклюзивними групами виділено кілька головних критеріїв. Перший- зручність пересування та користування простором. Мається на увазі дотримання всіх затверджених норм, відстані між меблями, та їх розміри, ширина коридорів та дверей, важливою є мінімальна кількість наповнення кімнат, та доступність користування, по можливості відкриті полиці, та не застосовувати меблі які можуть спричинити травмування. Обов'язковою складовою для дитячих садків інклюзивного типу є ресурсна кімната. Її слід облаштовувати також з урахуванням всіх норм, рекомендовано розділити ресурсну кімнату на зони: навчально-пізнавальну, та побутову-практичну, кожна з яких забезпечить концентрацію уваги на певному занятті.

Для забезпечення всіх потреб дітей з особливими освітніми потребами було створено обов'язковий перелік обладнання для дошкільних закладів освіти з інклюзивними та спеціальними групами.

Важливою складовою забезпечення освітнього процесу в інклюзивних закладах є колір, та текстури. Рекомендовано застосовувати світлі пастельні тони, натуральні кольори, та матеріали, матові текстури.

Особливу роль грає освітлення, максимальна кількість природного, денного світла позитивно впливатиме на психічний стан дітей. Для захисту від променів рекомендовано застосовувати жалюзі. Штучне освітлення може бути типу ЛБ (білого кольору), ТБС (тепло-білого світла), застосування ксенонових ламп не допускається.

У наведених як приклад закладах наведені рекомендації вдало застосовані та інтегровані у середовище.

2.2 Вихідні данні та технічне завдання до проектування.

Ситуаційний план (Рис 2.2).

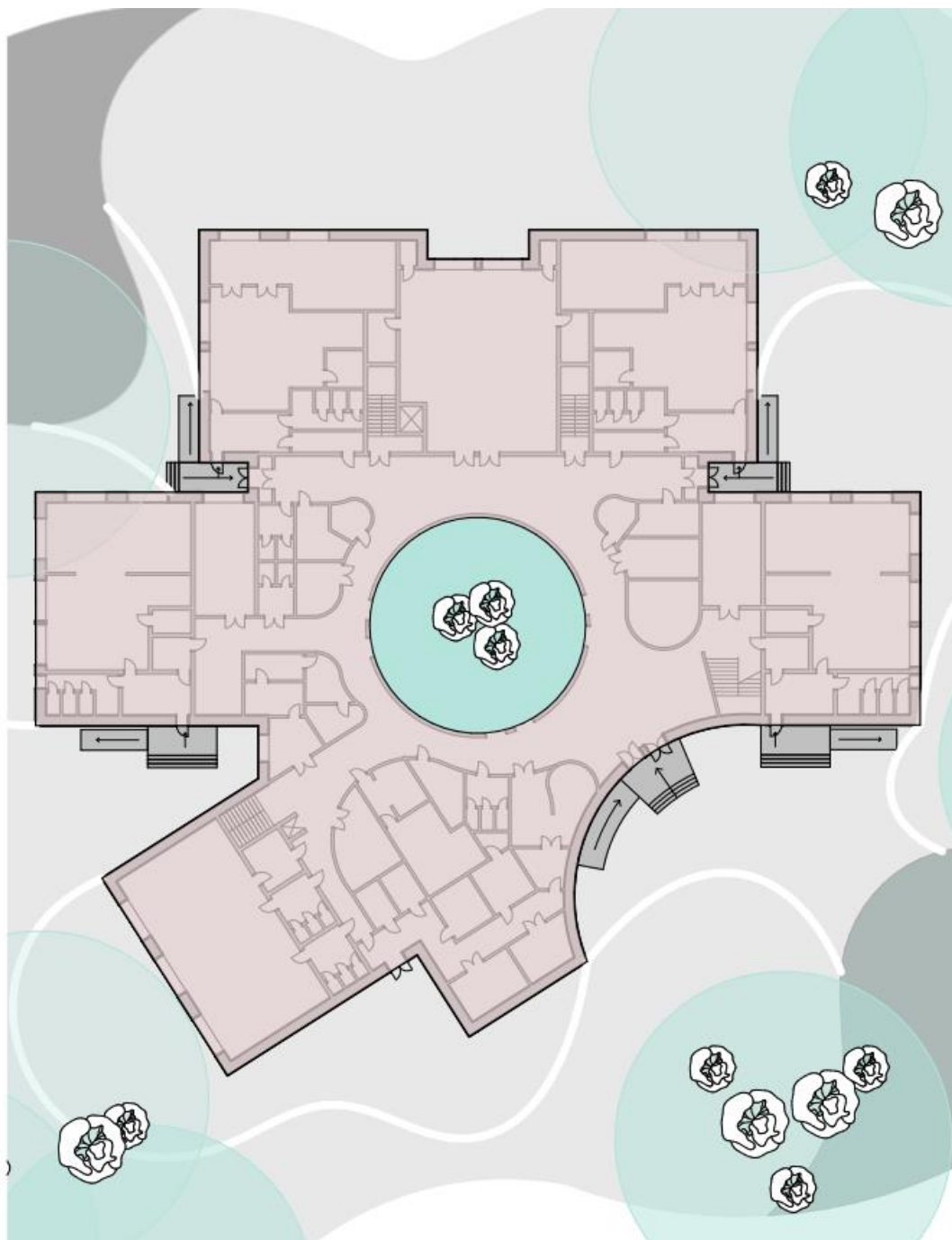


Рисунок 2.2 Ситуаційний план.

Ситуаційний план розроблюваних приміщень (Рис.2.3)

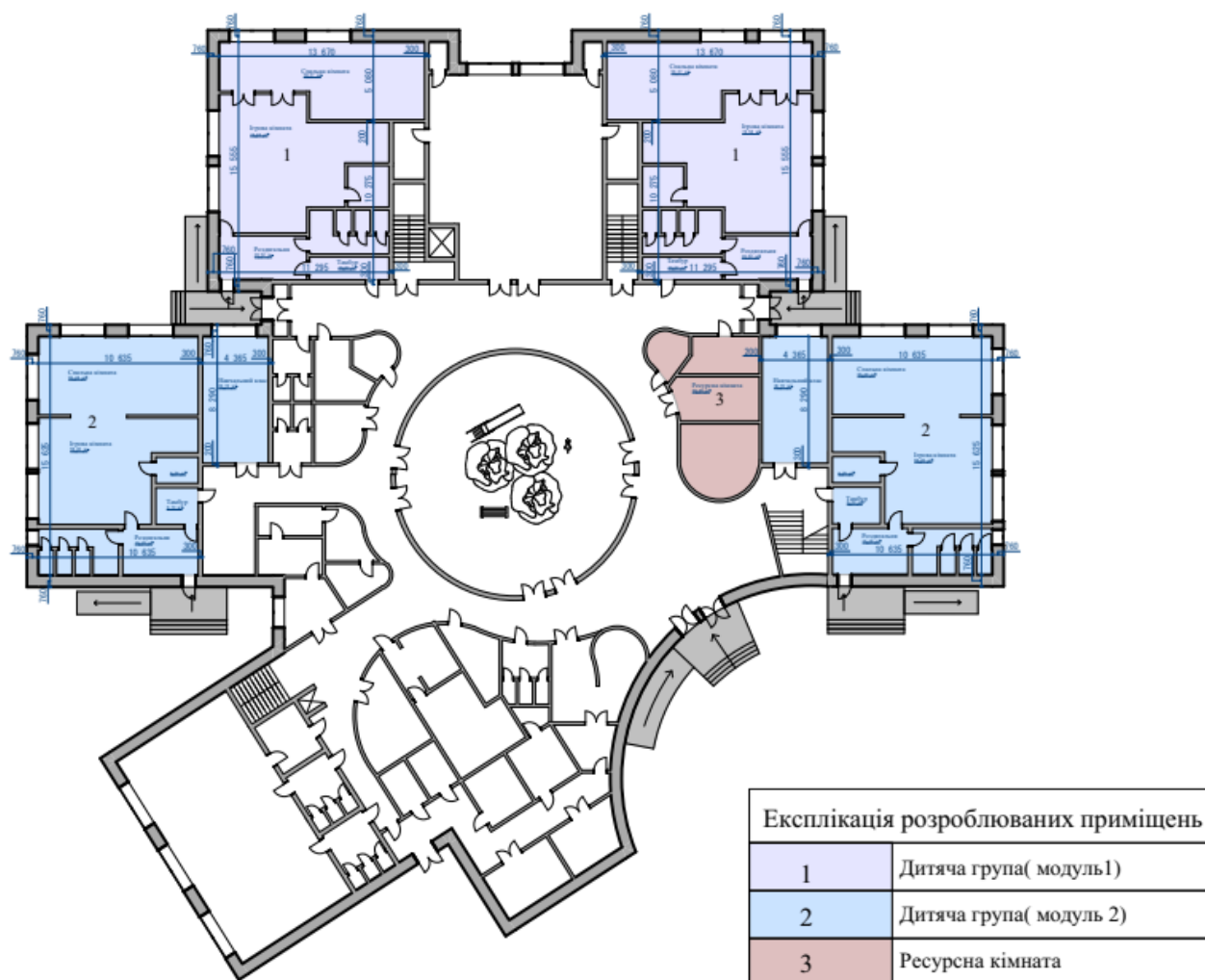


Рисунок 2.3 План розроблюваних приміщень.

У даному дослідженні буде розроблятися декілька секцій дитячих групових осередків, у двох з них (1, 2) будуть такі зони: ігрова зона, зоною для сну, навчальний клас, тамбур з роздягальнею. Окремо від них ресурсна кімната (3). Завданням розробки є вирішення внутрішнього середовища кімнат з дотримання норм для закладів дошкільної освіти, для найбільш зручного пересування, розвитку, участі у навчанні та проведення ігор. Розроблений дизайн який буде позитивно впливати на психіку дітей за допомогою рекомендованої кольорової гама, та текстур для таких закладів. Наповнення простору зручними меблями, елементами для розвитку та ігор дітей, рекомендованим світлом, переважно денним, з додаванням цікавих елементів освітлення на стелі, для доповнення обраного дизайну.

2.3 Обґрунтування концепції дизайн-проекту.

За основу ідеї для дизайну даного приміщення взято морозиво. Морозиво викликає у дітей тільки позитивні емоції, та є складовою дитинства, викликає у дітей не тільки смакову насолоду, а й естетичну. Морозиво асоціюється з теплими літніми днями, безтурботною порою, прогулянкою в парку з батьками. Саме ця ідея добре інтегрується у дане приміщення, тому що в середині приміщення та зовні є паркова зона яка підкреслить ці спогади. Елементи інтер'єру у темі морозива, парк за вікном, великі вікна що заливатимуть простір світлом, все це буде асоціюватись вихованцям з прогулянками у парку з батьками і створювати атмосферу захищеності та спокою. Така атмосфера добре впливає на сприйняття дітьми інформації, та навколишнього світу загалом. Діти хотітимуть йти у дитячий садок, кожен похід у садок буде як веселий вихідний у парку з морозивом.

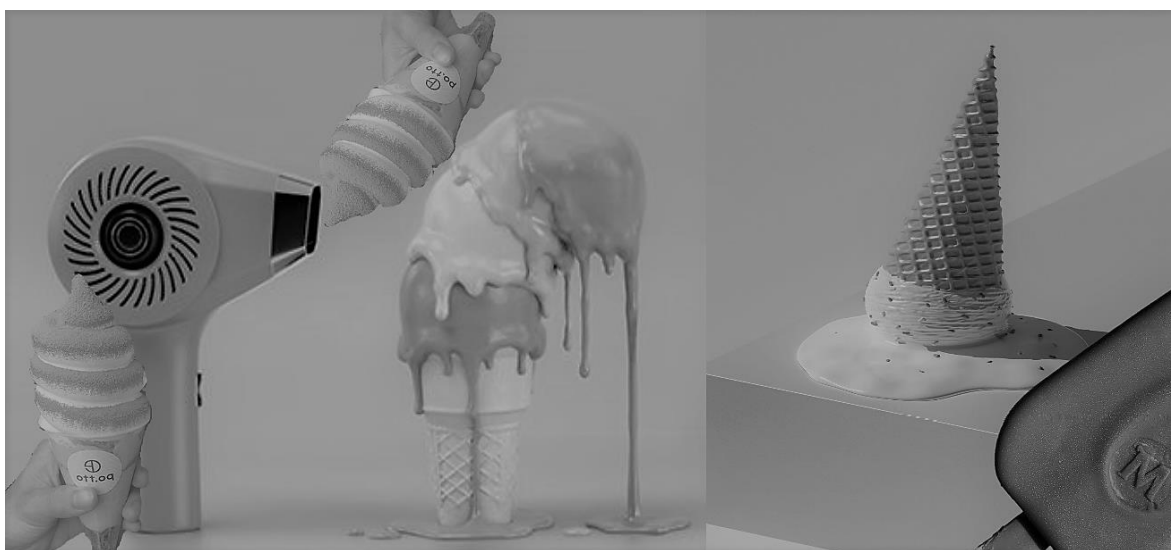


Рисунок 2.4 Асоціативний ряд.

Заокруглені форми морозива повторюються у самому плані приміщення, що ще краще підкреслює ідею дизайну. Внутрішній простір буде оформлений лаконічними заокругленими формами, які в свою чергу забезпечать комфорт, та зменшать імовірність травмування. Для конструкцій та меблів будуть використані натуральні матеріали, кольорова гама більше нагадуватиме фісташкове, карамельне, шоколадне, та ванільне морозиво. Спокійні не яскраві

кольори не збуджуватимуть психіку дітей, а навпаки заспокоювати їх емоційний стан.



Рисунок 2.5 Колірний колаж.

Стиль мінімалізм чудово підходить для втілення ідеї, адже його основні риси: світла гама, мінімум меблів-максимум простору і те, що навіть елементи декору повинні мати практичну функцію підходить до поставленого завдання, вирішення внутрішнього середовища для найбільш зручного перебування у ньому. Прикладом використання таких форм і кольорів є дитяча зона активності у Yanlord Park Century (Рис.2.6). М'які форми та кольори створюють комфортну атмосферу. На рисунку 2.7 у Blossom School Real Estate Sales Centre, Chengdu, China показано приклад використання в інтер'єрі плавних форм та постельних колорів. Зображена стінка має основу пастельного фісташкового кольору і продовження зі скла. Використання скла замість глухих стінок не віднімає у кімнати простір.

Головне не перенавантажити простір меблями, та так званим “шумом” який може створитись через велику кількість деталей. Деталей у цей інтер'єр додадуть самі діти своїми іграшками, малюнками, тому завдання інтер'єру дати їм можливість “розбігтись” у плані творчості, та розвитку.



Рисунок 2.6 . Дитяча зона активності у Yanlord Park Century. Шанхай.

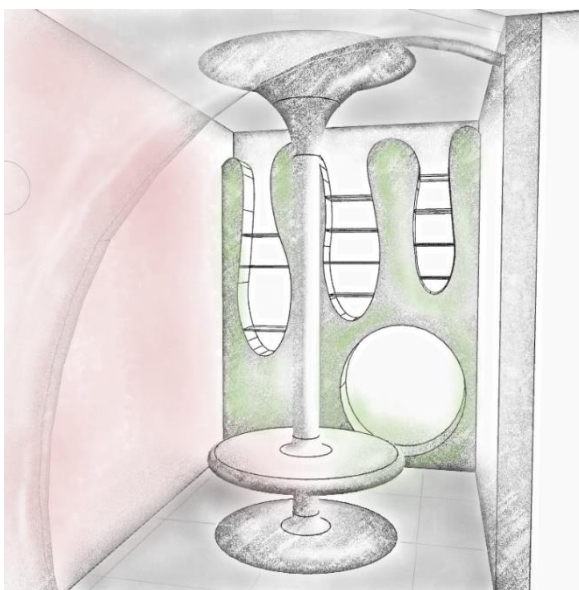


Рисунок 2.7 Blossom School Real Estate Sales Centre, Chengdu, China

Висновок до розділу 2.

В результаті поєднання ідеї морозива, заокруглених форм, стилю мінімалізм, та колірної рішення отримуємо світлий сучасний інтер'єр, з не великою кількістю декоративних елементів, які підкреслять передачу основної ідеї. Кімнати матимуть мінімум меблевого наповнення для вільного пересування, та зменшення ризику травмування. Кольорова гама в основному білий і світло сірий колір, доповнена кольоровими деталями, динаміки додадуть декоративні елементи. Додатково колір у інтер'єрі можна буде отримати за допомогою освітлення.

Начерки майбутнього дизайну:



а)



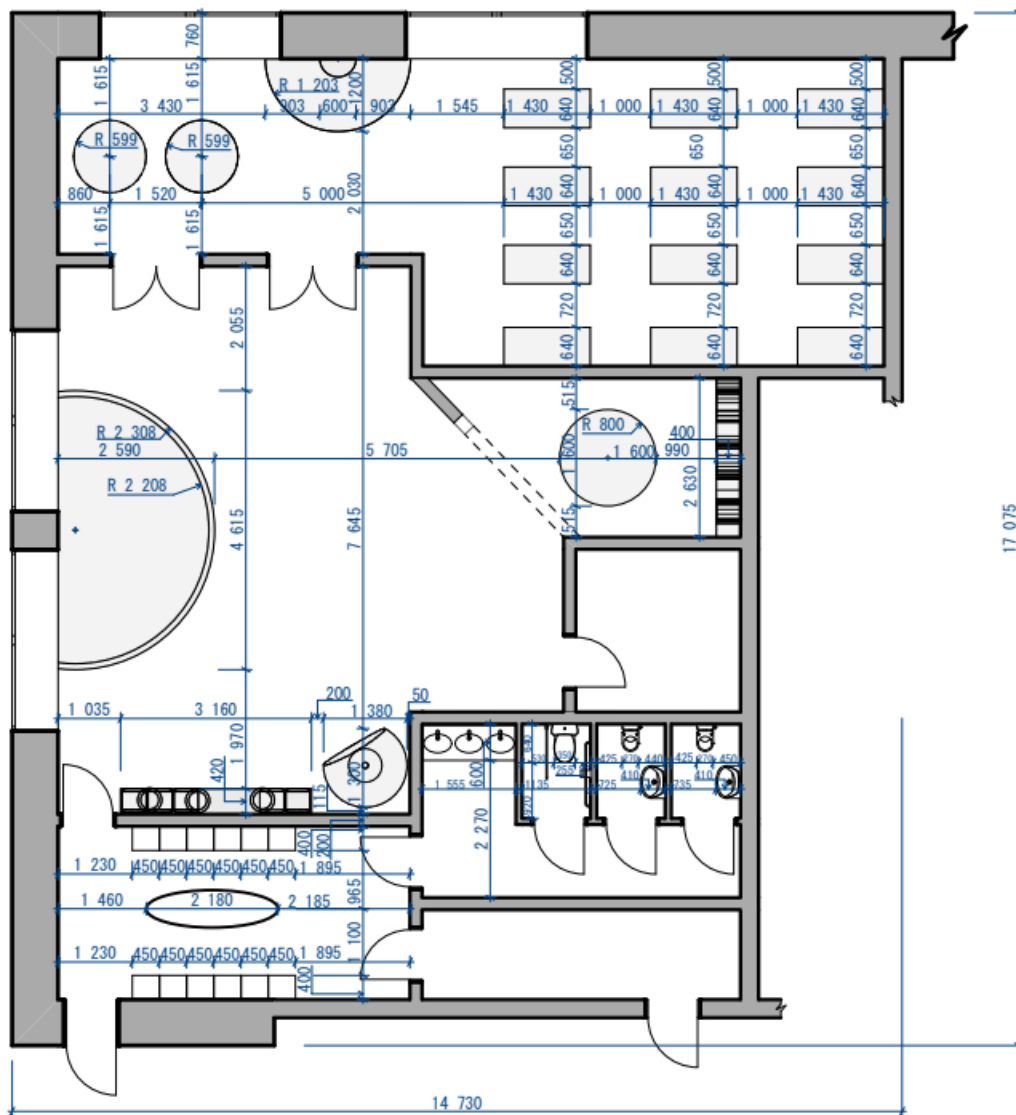
б)

Рисунок 2.8 а)- ігрова кімната. б)-ігрова кімната, стіл та полиці.

РОЗДІЛ 3. Опис експериментального дизайн-проекту приміщень інклюзивного закладу дошкільної освіти.

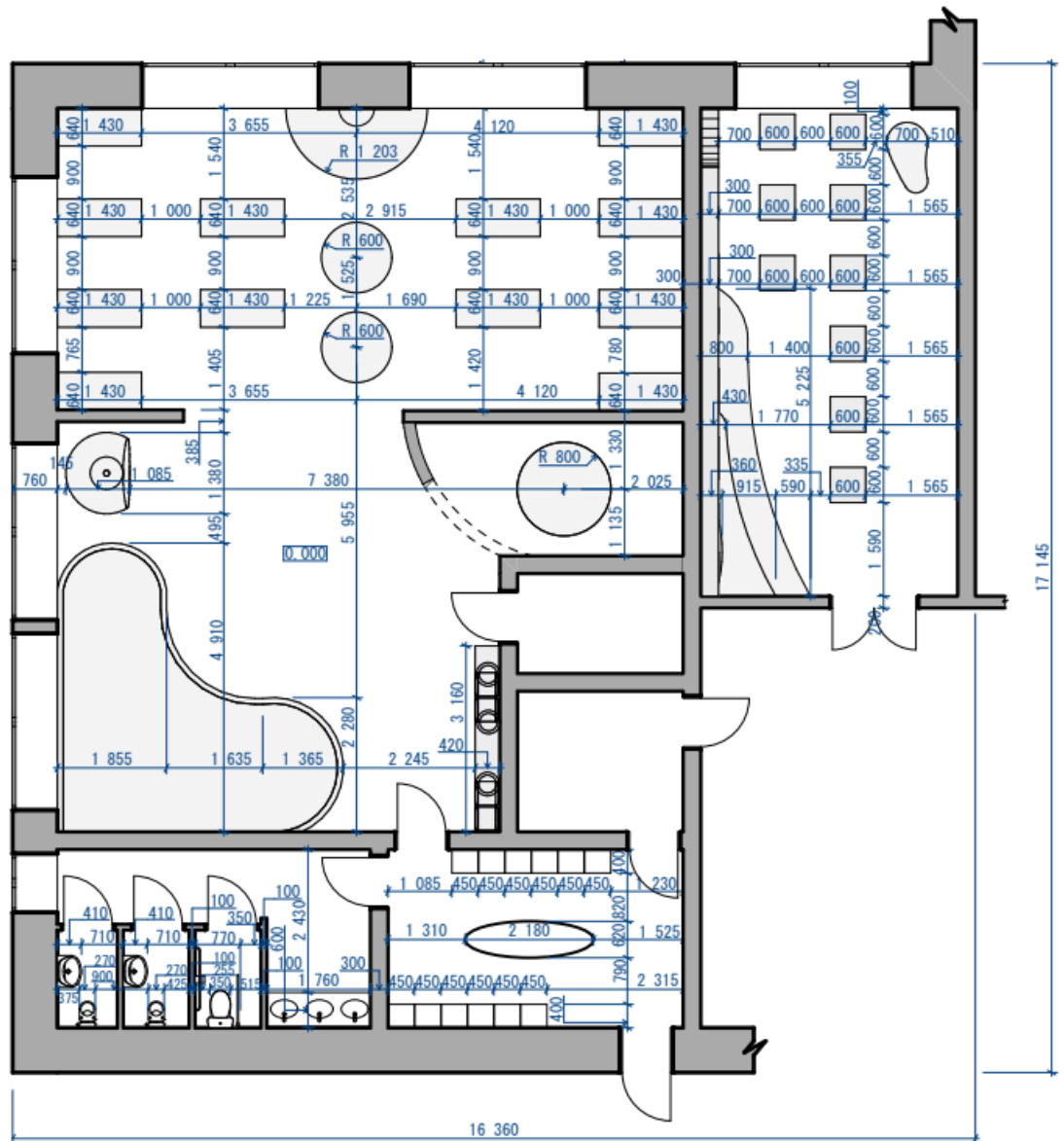
3.1. Планувальні рішення основних приміщень

План меблів секція 1.



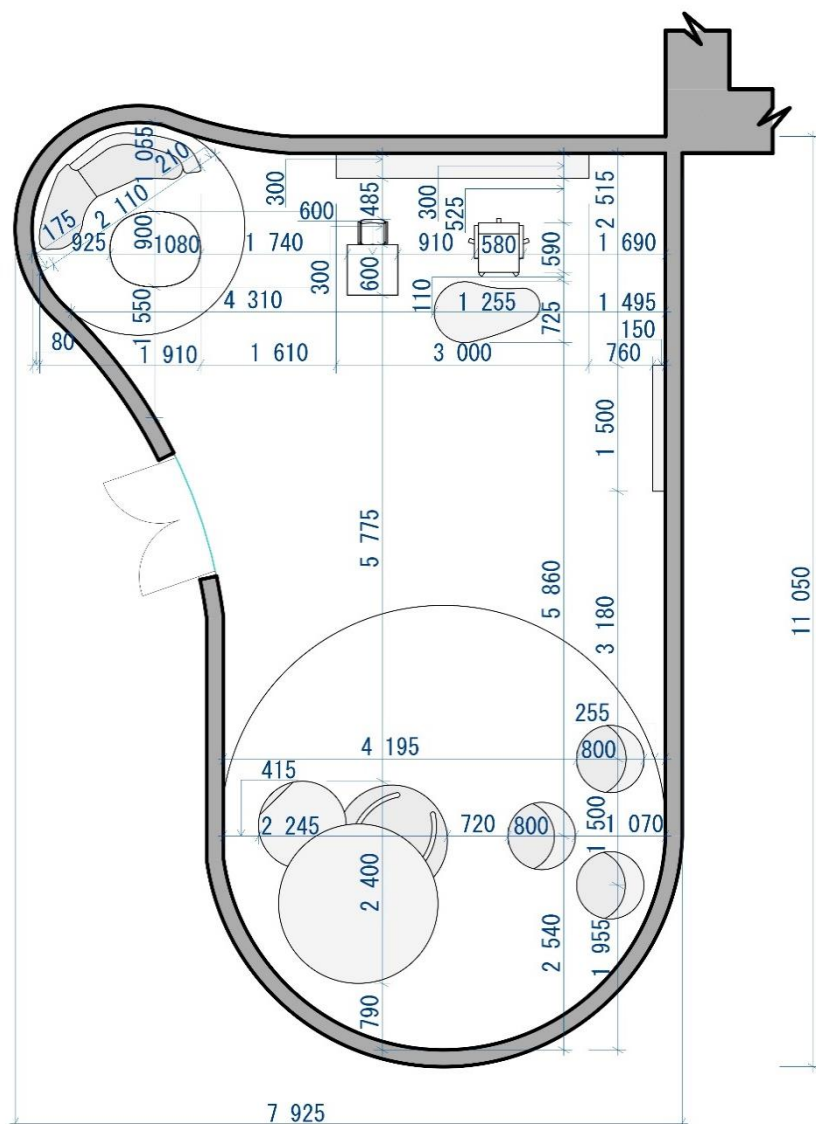
У даному груповому осередку мінімальне меблювання, згідно рекомендацій для такого типу об'єктів, для зменшення ризику травмування, легкого пересування, та зручності користування. У роздягальні розміщені окремі шафки для одягу, та сидіння, для зручності вдягання, взування, чи очікування. У ігровій кімнаті розміщено басейн з кульками, він рекомендований до розміщення у ресурсній кімнаті для розвитку дітей, було прийнято рішення використати цей прийом у загальній ігровій кімнаті, для заохочення дітей до комунікації.

План меблів секція 2.



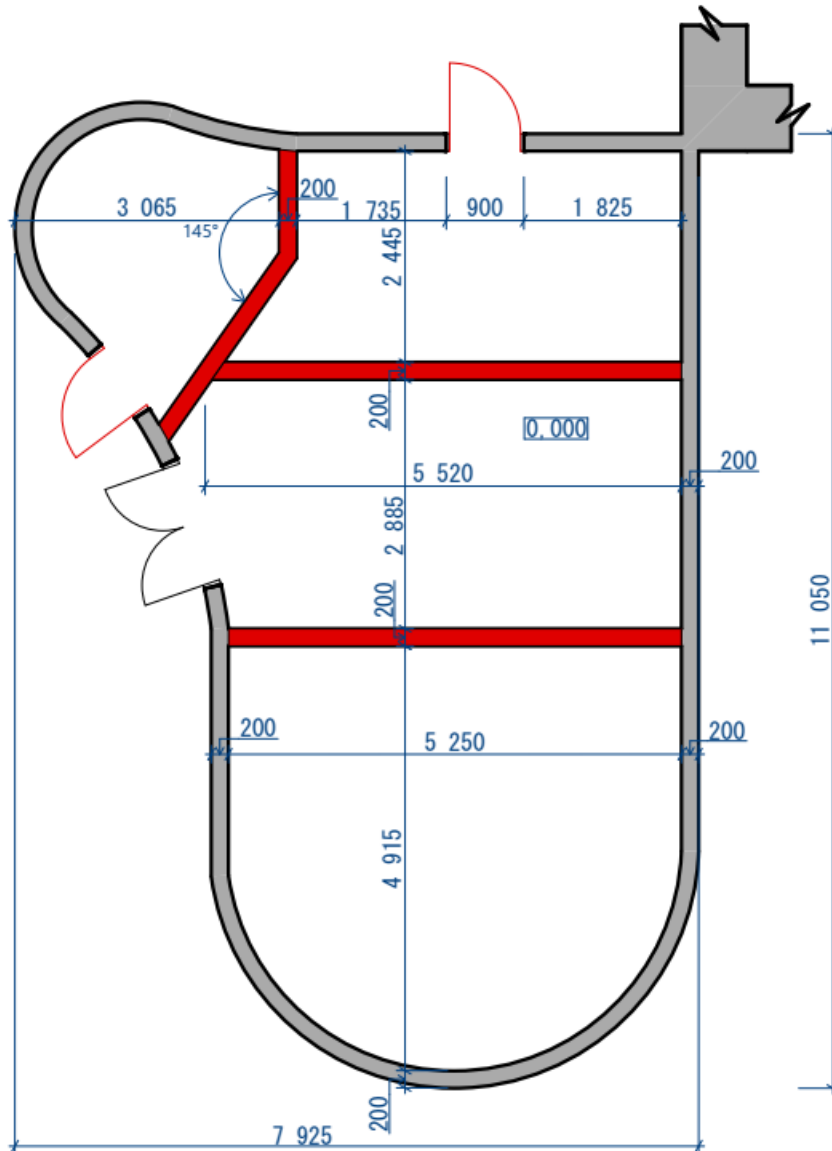
У першому і другому груповому осередку меблювання подібне, тільки змінено розташування та деякі форми відносно середовища. В ігровій кімнаті також є басейн з кульками. Пуфи для сидіння зберігатимуться в каркасних полицях, таке зберігання економить місце, чим зменшує зайвий “шум” у середовищі. Для урізноманітнення проведення часу облаштоване місце для настільних ігор, малювання. Для цих потреб встановлено стіл, який також грає естетичну роль, та підкреслює ідею інтер'єру. За таким же принципом змодельовано місця для сидіння/переодягання, які перетікають із стелі на підлогу. Ліжка плануються з вмонтованими шухлядами, полицями для особистих речей.

План меблів ресурсна кімната.



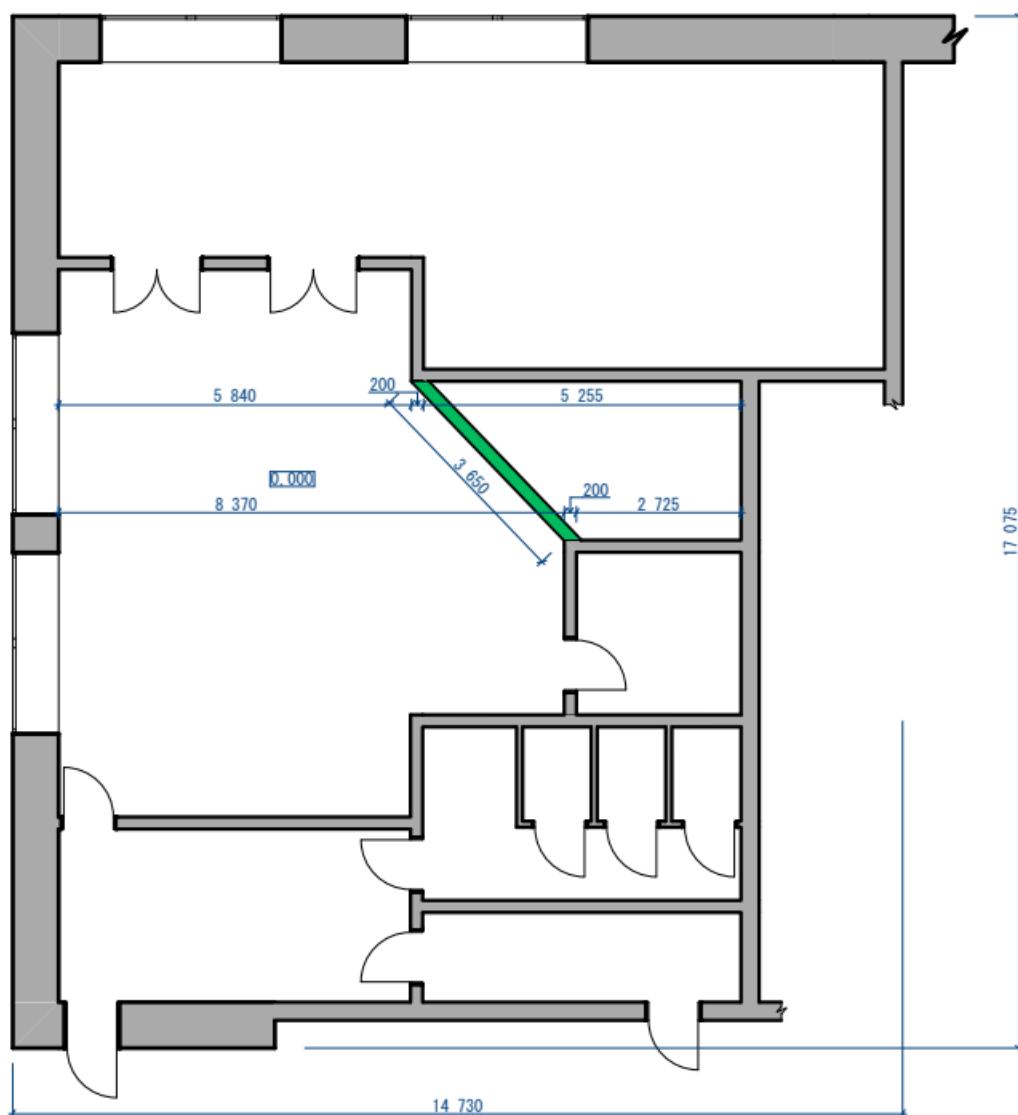
Меблі в ресурсній кімнаті розділяють її умовно на зони. Ігрова зона, зона для занять- стіл учительський, зона очікування відпочинку у якій розміщено диван. Цей прийом допоможе навчитись дитині концентруватись на одній задачі.

Демонтажний план ресурсна кімната.



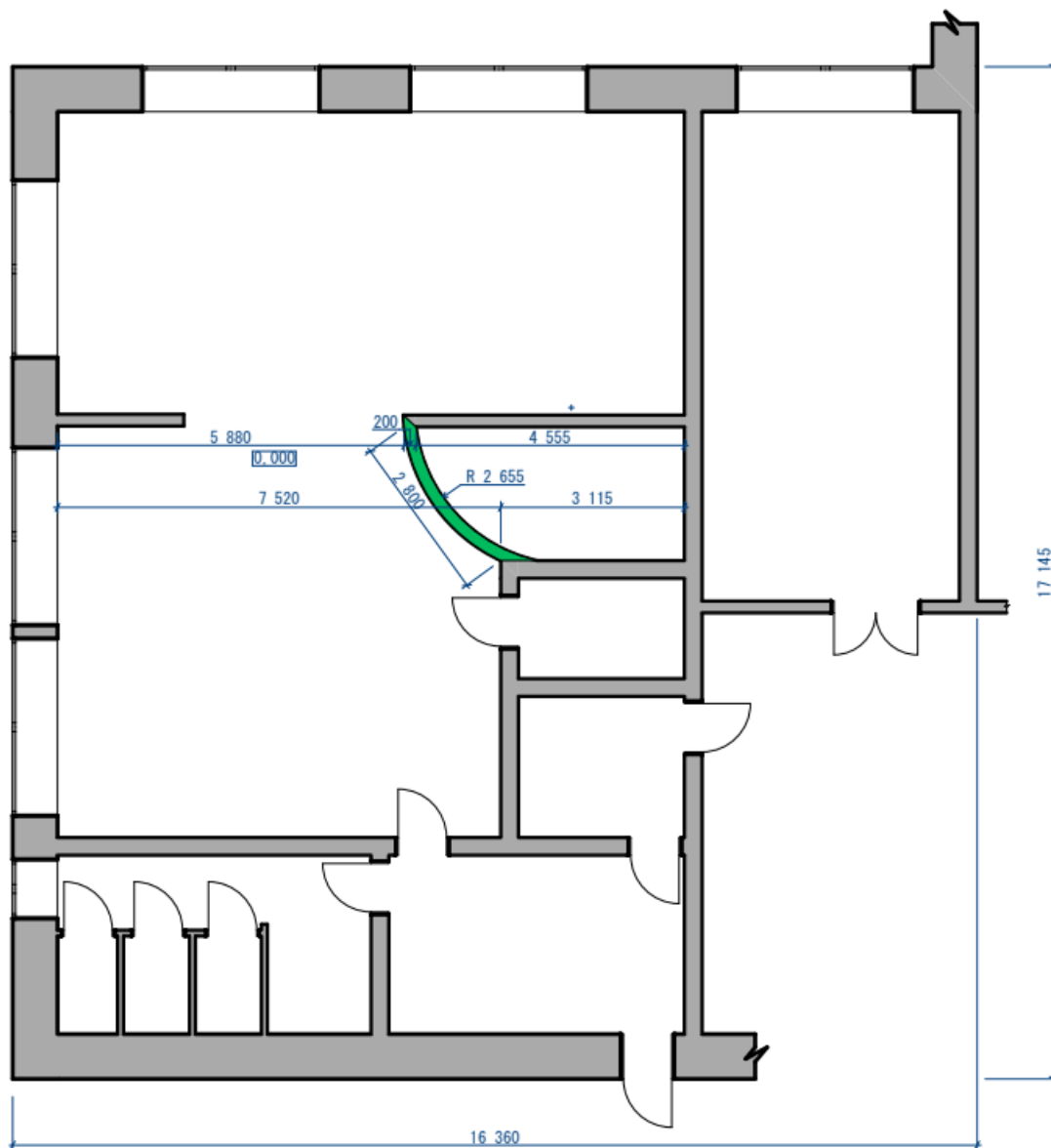
Для збільшення внутрішнього простору було прийнято рішення демонтувати внутрішні стінки. Так як у ресурсній кімнаті будуть проводитись заняття із дітьми з особливими освітніми потребами, та вадами розвитку. Таке планування кімнати забезпечить вільне пересування.

Монтажний план секція 1.



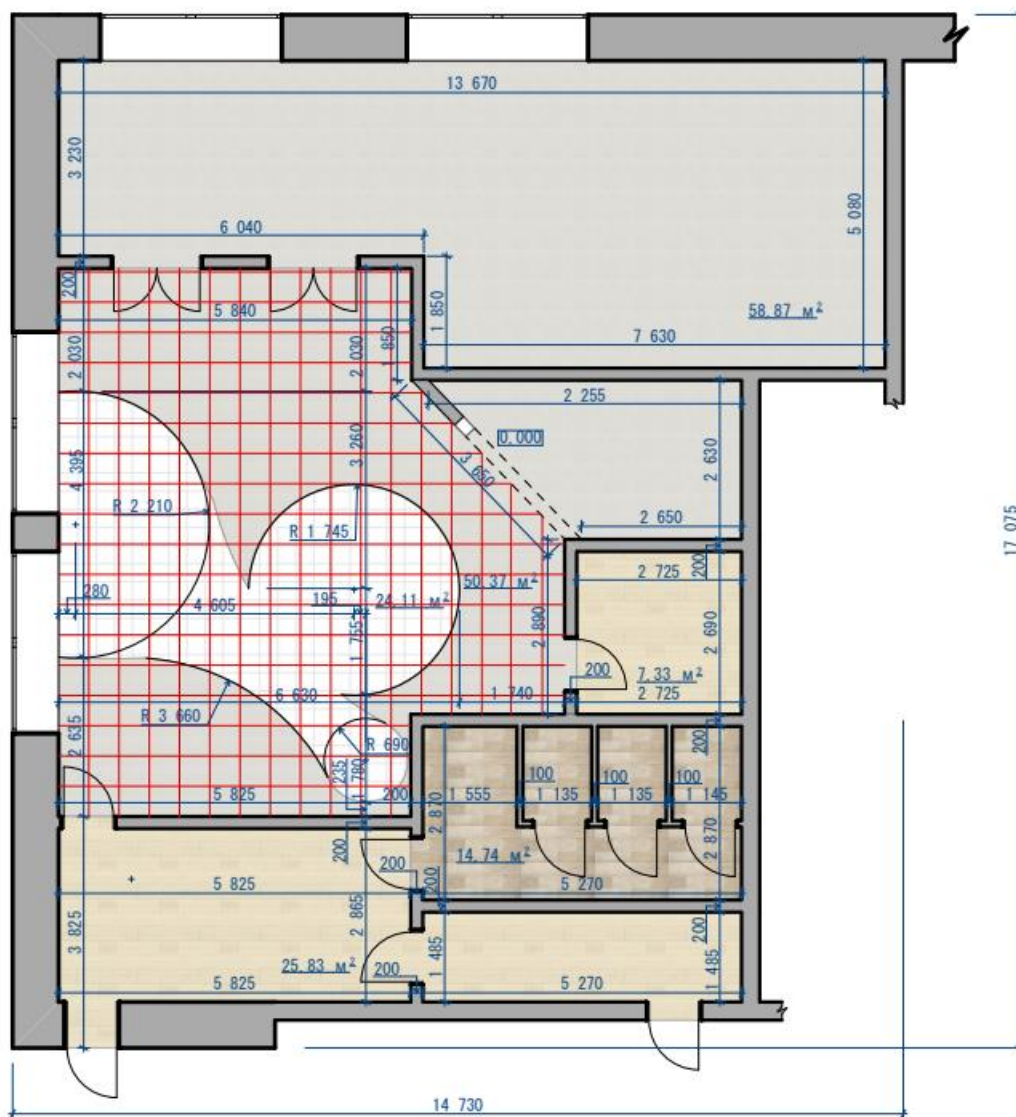
Для отримання затишного куточка в кімнаті доцільно буде монтувати стінку зі скла, щоб забезпечити потрапляння природного світла. Такий куточок потрібен для усамітнення у випадку перевантаження нервової системи у дітей. Також в цій зоні планується розміщення полиць для книг та настільних ігор.

Монтажний план секція 2.



В другій секції як і в першій буде змонтована стінка для виконання тих самих завдань. Для створення куточку для усамітнення, стінка також буде прозорою зі скла для проходження природного світла.

План підлоги секція 1.

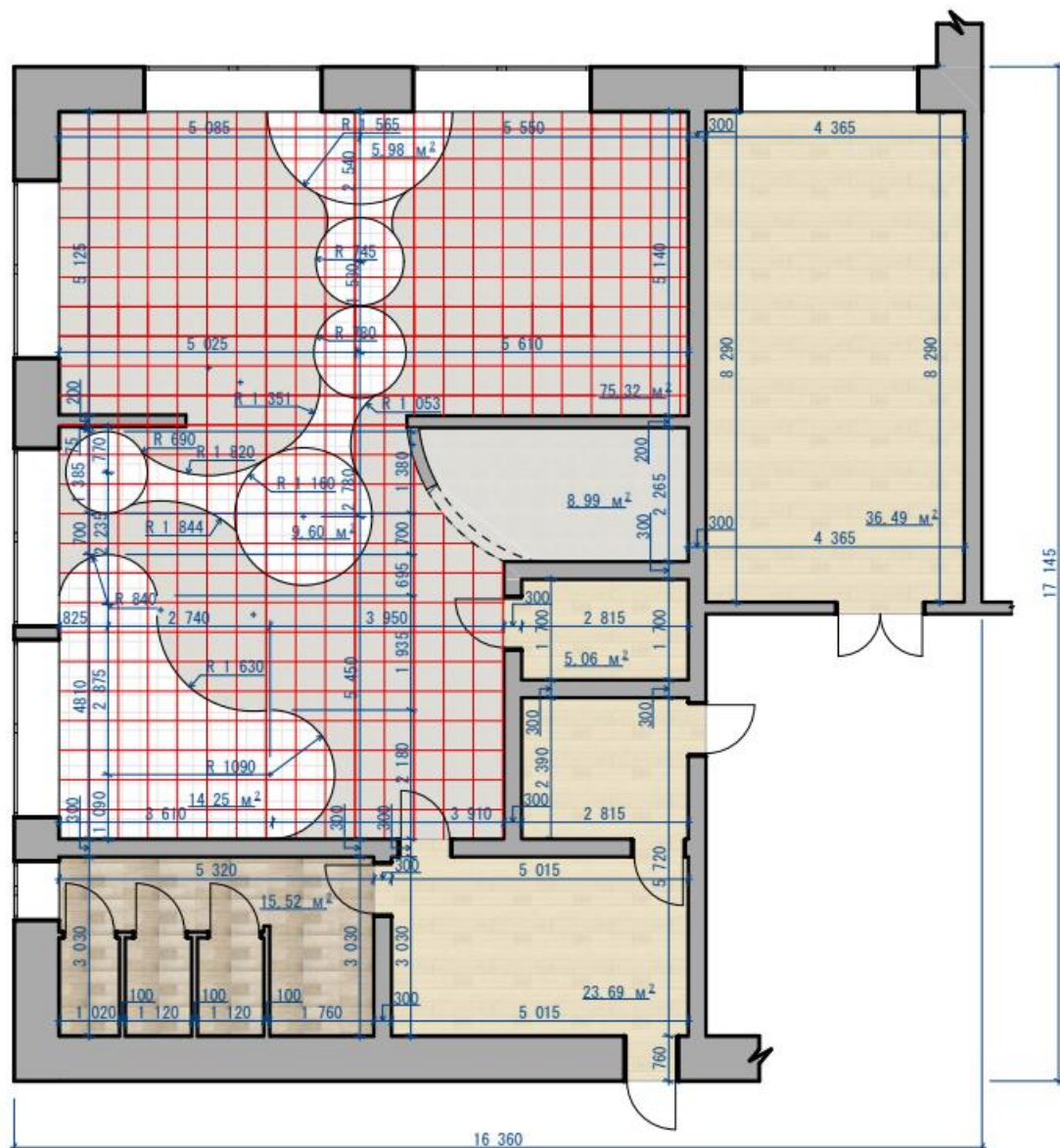



Експлікація матеріалів		
	Назва	Площа
	Паркетна дошка	33,16м ²
	Гумова плитка "ТМ УкрПлит" 50/50 Сірий	109,24м ²
	Гумова плитка "ТМ УкрПлит" 50/50 Біла	24,11м ²
	Плитка Борнео Сірий 6064-0011 (19.9x60.3)	14,74м ²
	Всього	181,25м ²

Матеріали для підлоги обрані з огляду рекомендацій використання матеріалів для закладів дошкільної освіти. Екологічні матеріали та матеріали які не мають шкідливого впливу на здоров'я.

Гумова плитка яка використовується в ігровій зоні м'яка, забезпечує додатковий захист від травмувань. Використання різних текстур буде опосередковано впливати на розвиток тактильних відчуттів дітей.

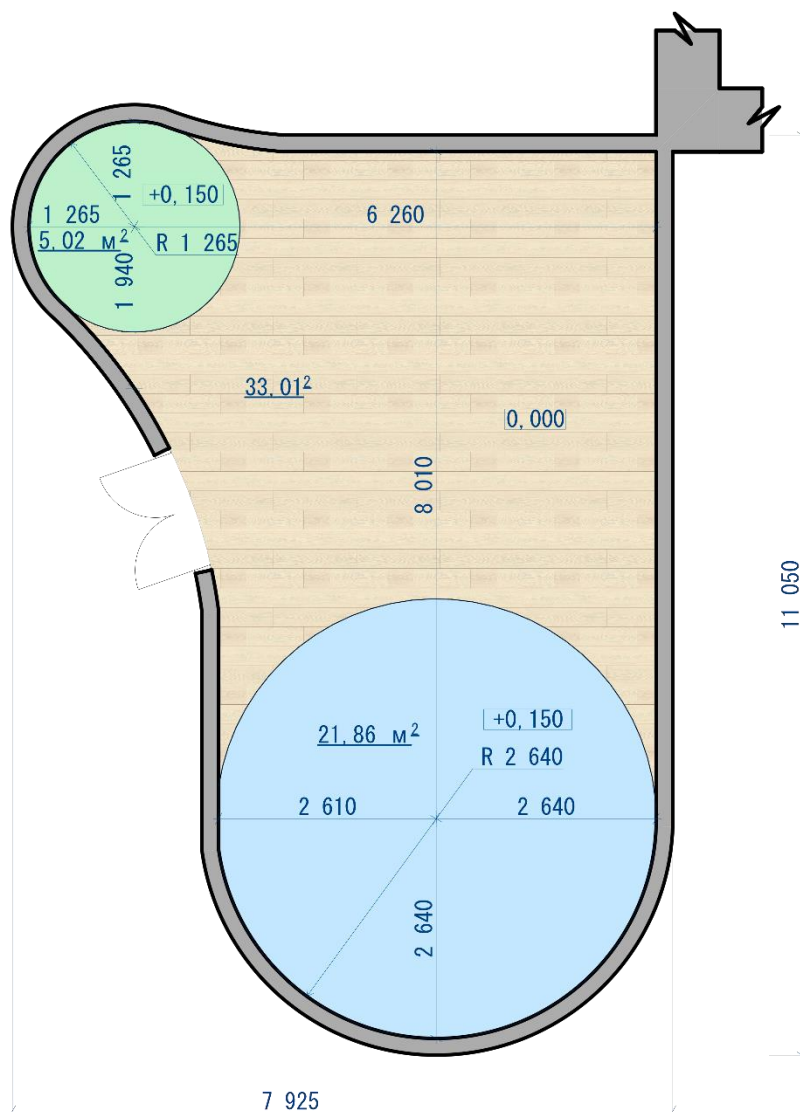
План підлоги секція 2.



Експлікація матеріалів		
	Назва	Площа
	Паркетна дошка	65,24м ²
	Гумова плитка "ТМ УкрПлит" 50/50 Сірий	84,31м ²
	Гумова плитка "ТМ УкрПлит" 50/50 Біла	29,83м ²
	Плитка Борнео Сірий 6064-0011 (19.9x60.3)	15,52м ²
	Всього	194,9м ²

Плитка використовується у зоні санвузлів, адже вона стійка до вологи. За рахунок малюнку який імітує дерево підтримується кольорова гама та вдало поєднується з паркетною дошкою. Паркетна дошка- природній матеріал, застосована у зоні роздягальні, тамбуру, кімнаті вихователів, та у навчальному класі.

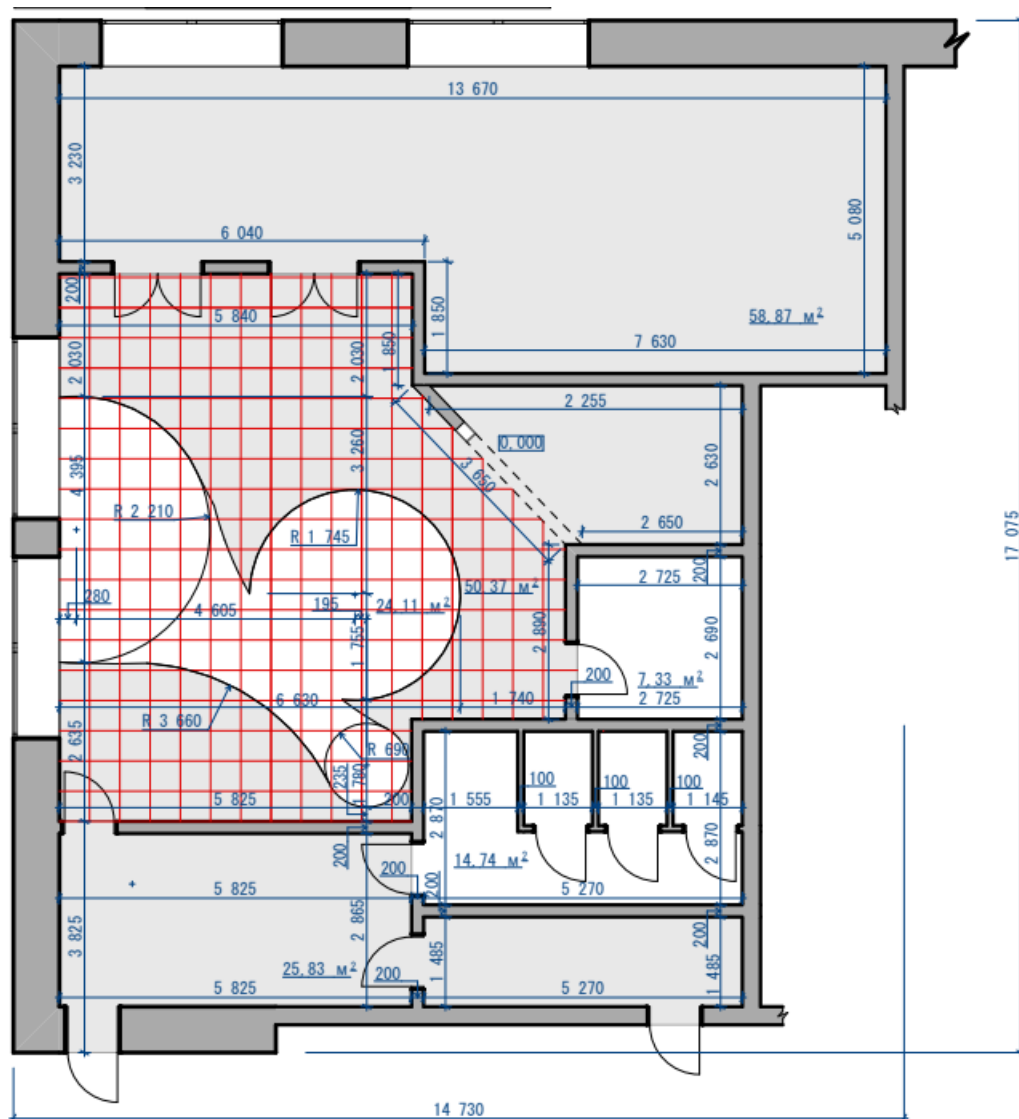
План підлоги ресурсна кімната.



Експлікація матеріалів	
Назва	Площа
Паркетна дошка	33,01м ²
Оббивка підіму ковралін	21,86м ²
Оббивка підіму ковралін	5,02м ²
Всього	59,89м ²

Для безпеки і зменшення ризику травмування було прийнято рішення використати ковралін для покриття деяких поверхонь.

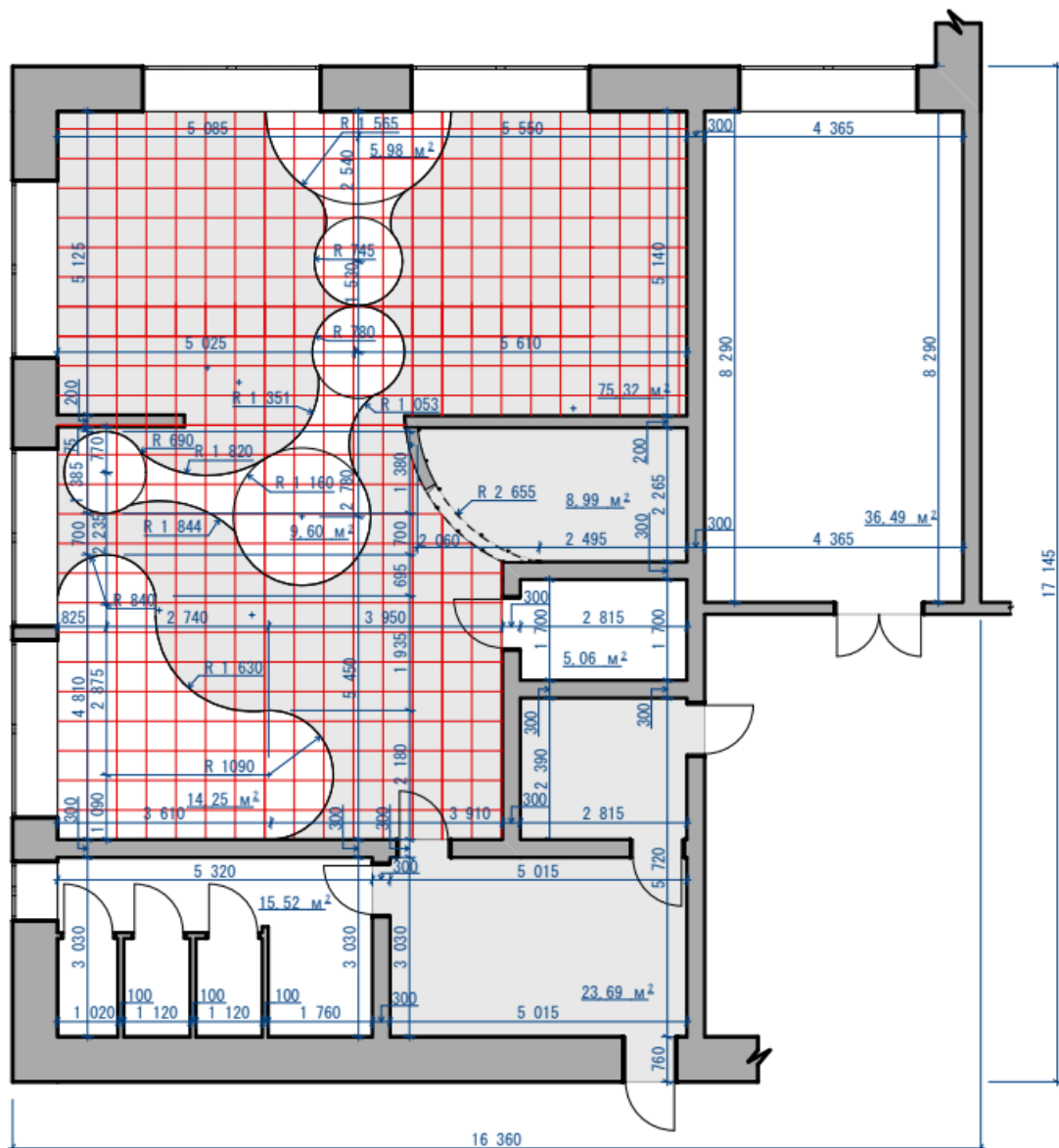
План стелі секція 1.



Експлікація матеріалів		
	Назва	Площа
	Штукатурка біла	46,18м ²
	Штукатурка сіра	135,07м ²
	Всього	181,25м ²

Форми та колір на стелі будуть повністю повторювати форми та кольори підлоги, поєднувати підлогу та стелю будуть певні декоративні елементи. Загалом це створить імітацію стікання із стелі на підлогу та додасть динамічності інтер'єру.

План стелі секція 2.

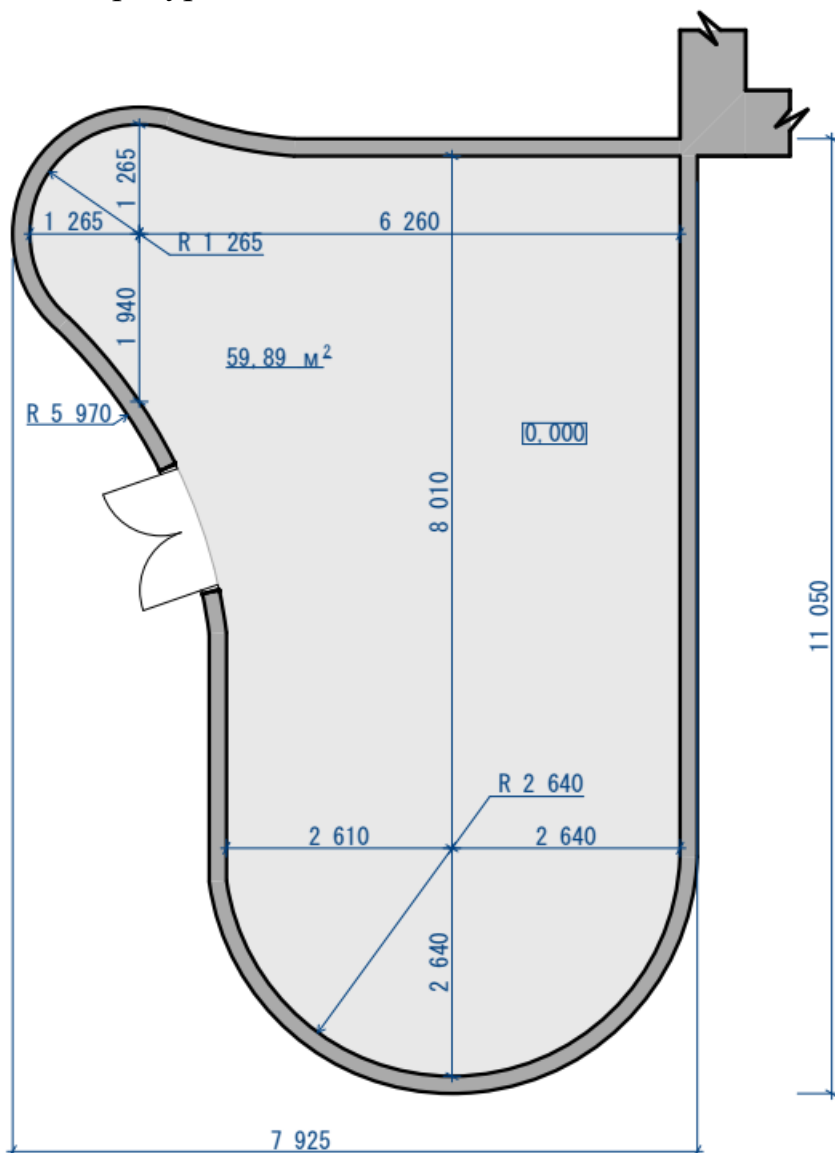


У проектуванні першого і другого модулів використано однаковий прийом з перетіканням, але з різним розміщенням та формою таких елементів. Для досягнення найбільш наближеного кольору стелі до кольору підлоги використано забарвлену штукатурку. Штукатурка екологічний матеріал, та створює додаткову ізоляцію

Експлікація матеріалів		
	Назва	Площа
	Штукатурка біла	46,18м ²
	Штукатурка сіра	135,07м ²
	Всього	181,25м ²

від шуму.

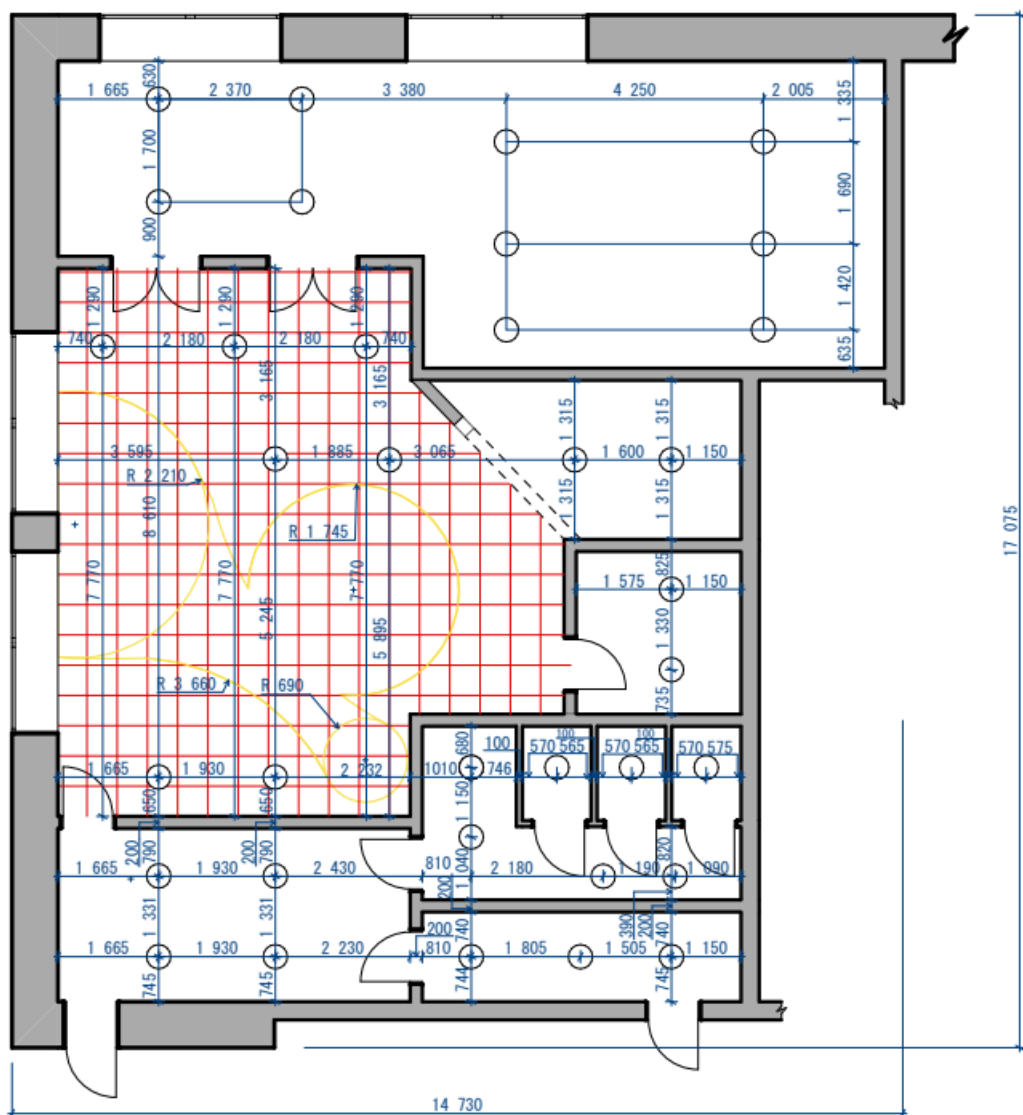
План стелі ресурсна кімната.





Експлікація матеріалів		
	Назва	Площа
	Штукатурка сіра	59,89м ²
	Всього	59,89м ²

Для стелі в ресурсній кімнаті також застосовано штукатурку світло сірого кольору, аби створити легкий контраст із стінами які плануються в білому кольорі.

План облаштування освітлювальними приладами секція 1 .

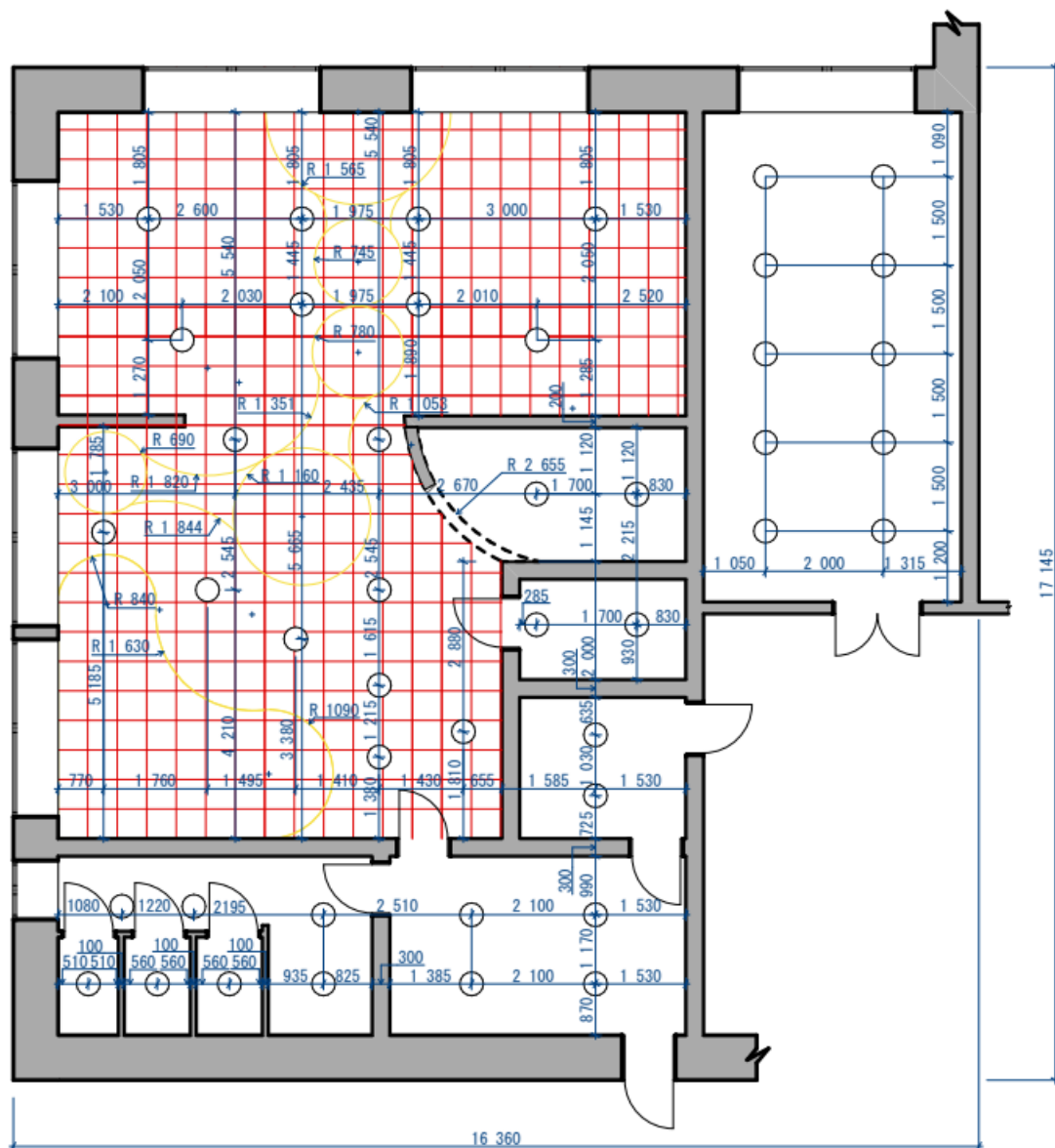




Експлікація освітлювальних приладів	
	LED стрічка кольорова
	Світильник стельовий

(біле світло).

Для підтримання динаміки заданої декоративними елементами, додано LED підсвітку на стелі по контуру декоративних елементів, в ігровій кімнаті. У всіх інших кімнатах передбачено стельові світильники одного типу ЛБ

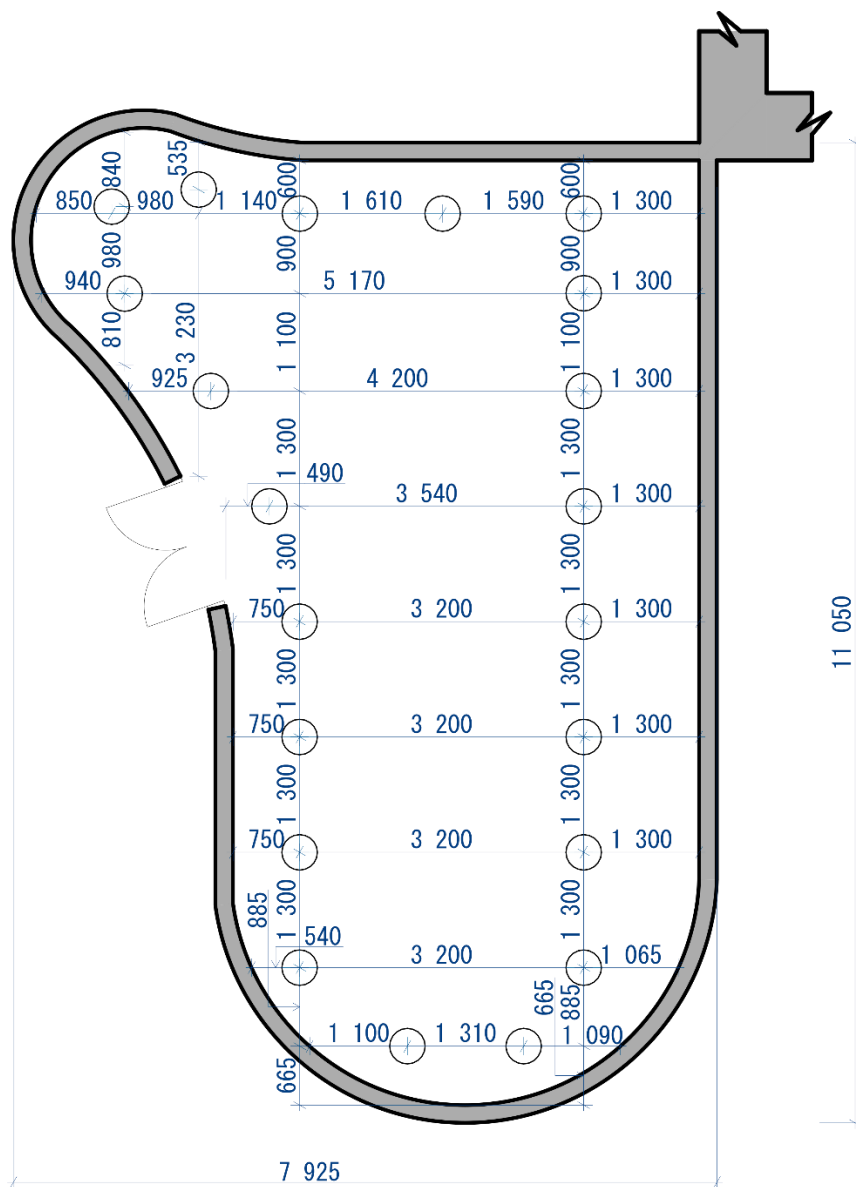
План облаштування освітлювальними приладами секція 2.



Експлікація освітлювальних приладів	
	LED стрічка кольорова
	Світильник стельовий

У другій секції також використаний прийом із застосуванням LED стрічки не тільки в ігровій кімнаті, а й у спальній кімнаті. У першому та другому модулі LED освітлення із можливістю змінювати колір, для додаткового наповнення простору кольором. В інших кімнатах як і в першому модулі використані світильники типу ЛБ(біле світло).

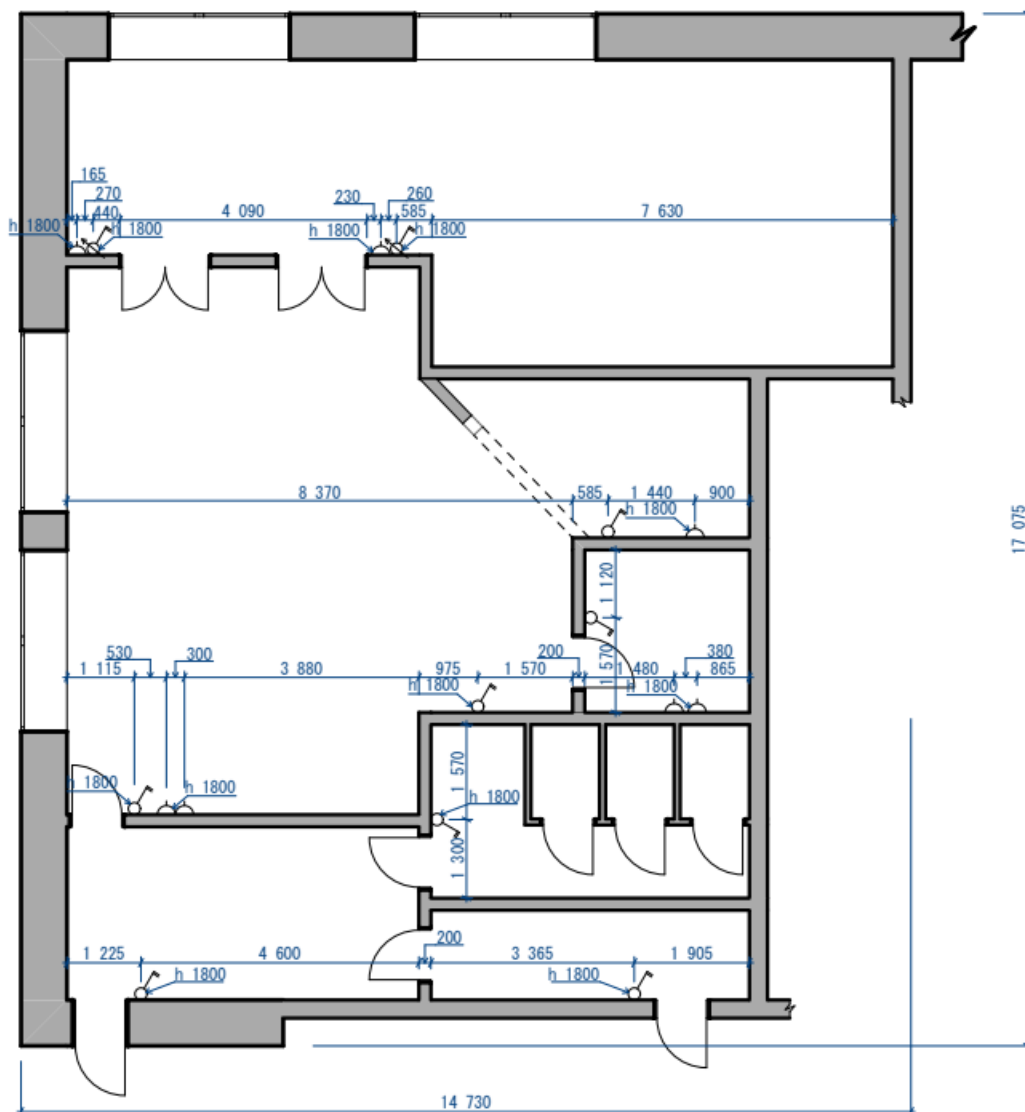
План облаштування освітлювальними приладами ресурсна кімната.



Експлікація освітлювальних приладів	
○	Світильник стельовий

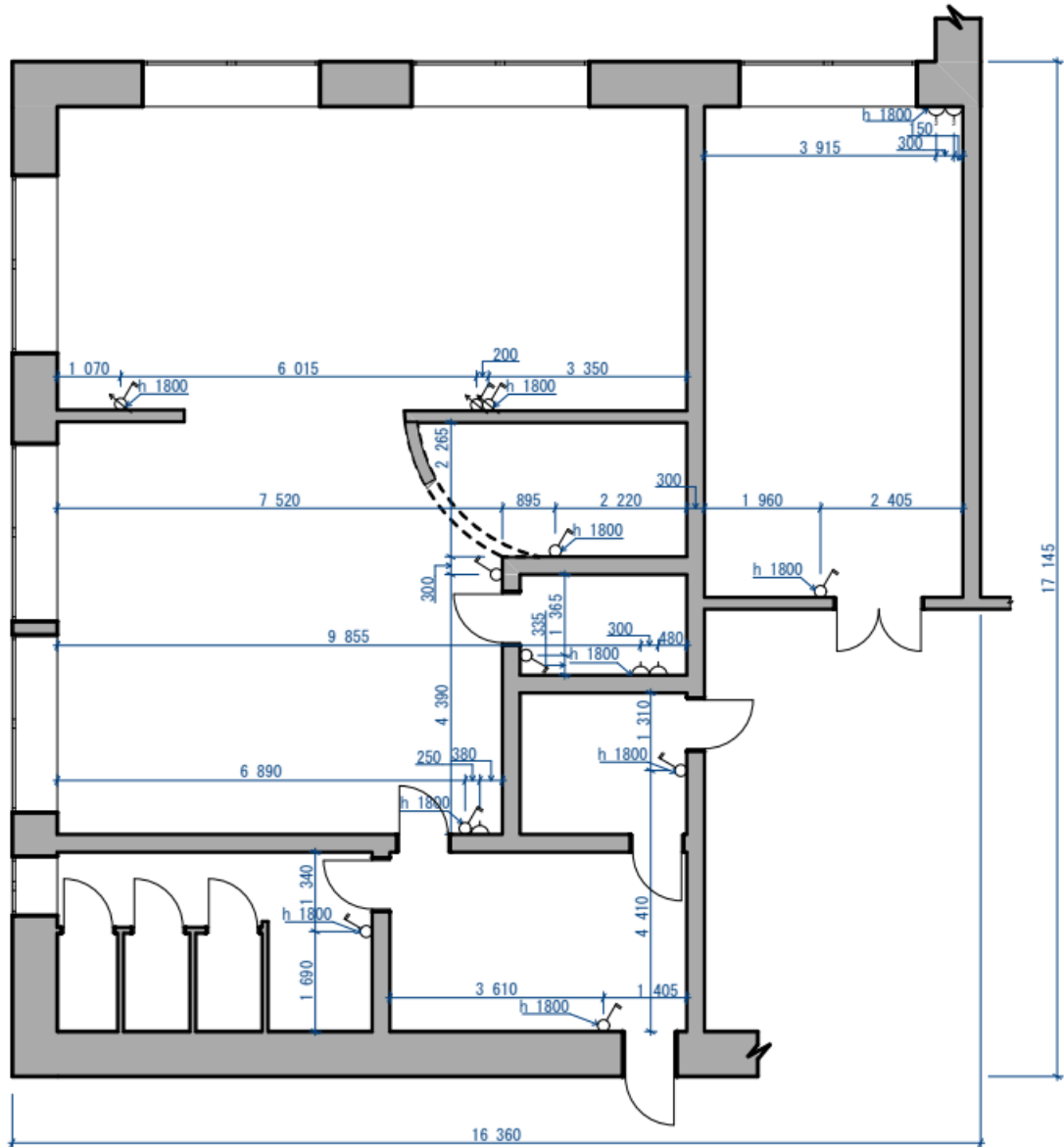
У Ресурсній кімнаті як і в інших встановлено стельові світильники типу ЛБ(біле світло).

План розташування електрообладнання секція 1.



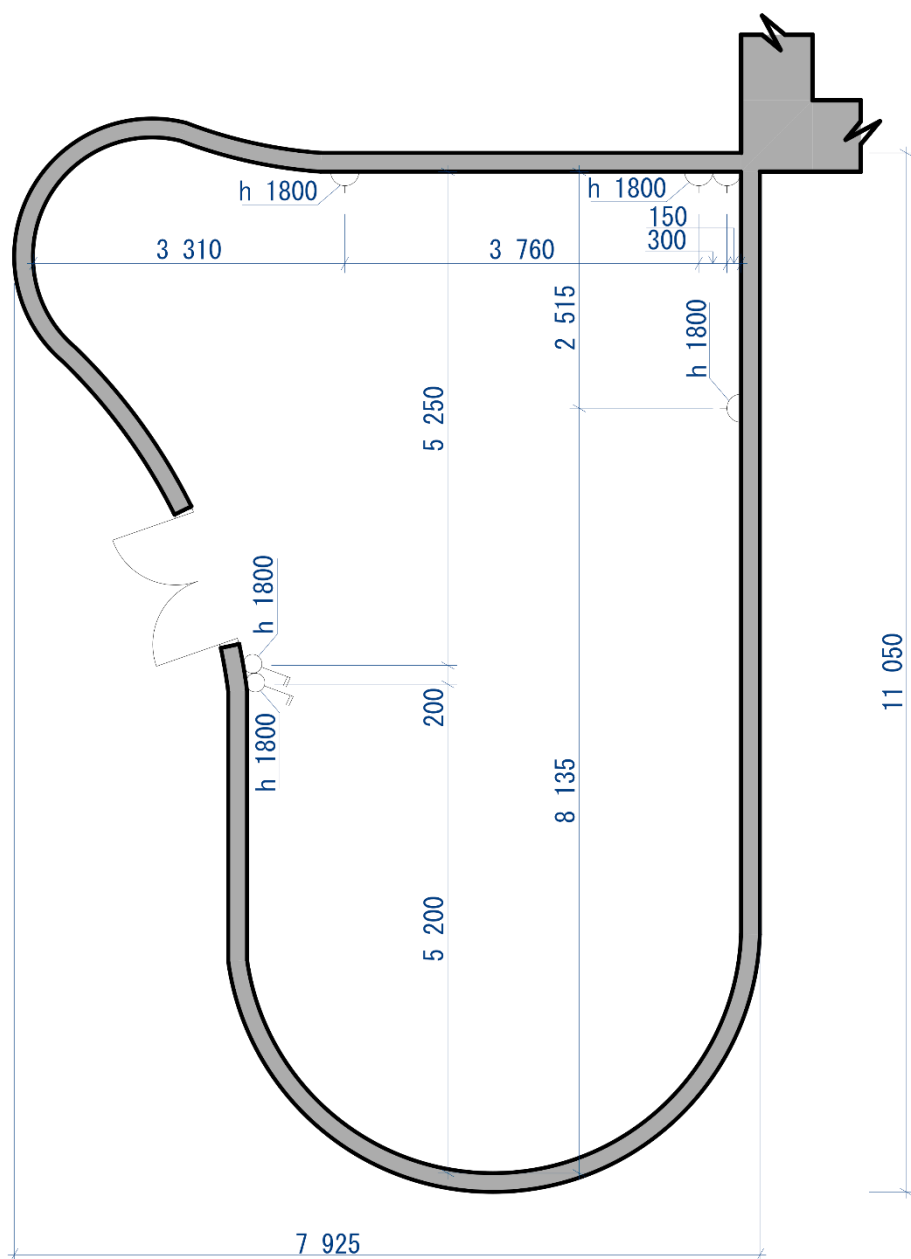
Розетки та перемикачі розміщені на висоті рекомендованій для закладів такого типу 180см. У спальній кімнаті перемикачі регулюють інтенсивність випромінювання світла. У всіх інших кімнатах перемикачі звичайного типу(клавішного) на дві клавіші для зручності регулювання освітлення окремих зон кімнат.



План розташування електрообладнання секція 2.



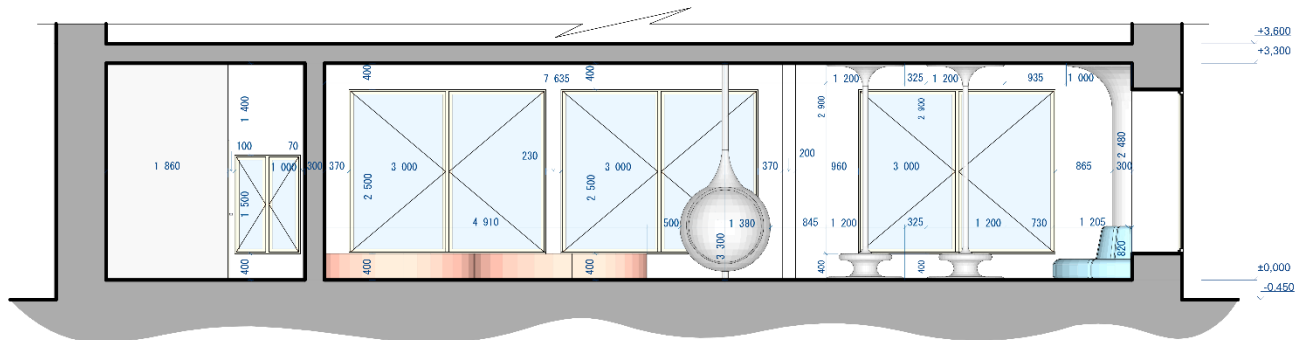
У другій секції принцип розміщення перемикачів та розеток такий же як у першому модулі. У кімнатах в яких будуть перебувати діти мінімум розеток для зниження ризику травмування.

План розташування електрообладнання ресурсна кімната.



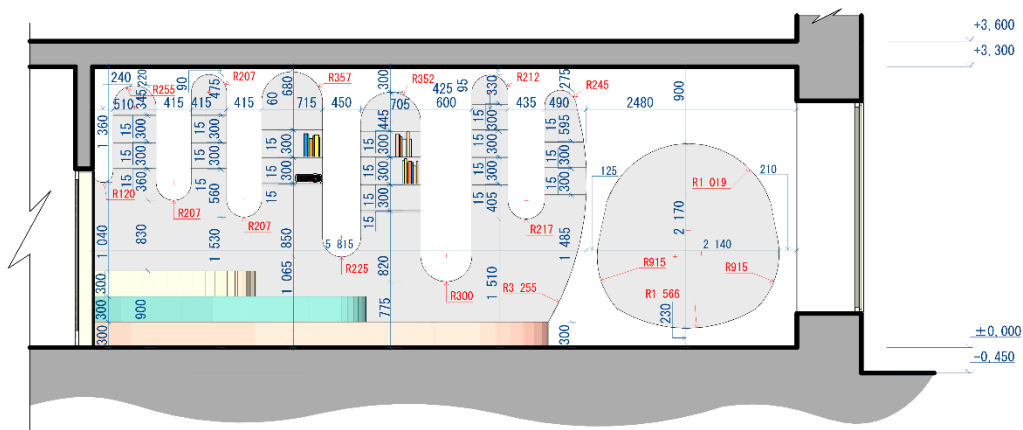
Експлікація електрообладнання	
	Перемикач
	Перемикач 2-полюсний

Розріз 1-1



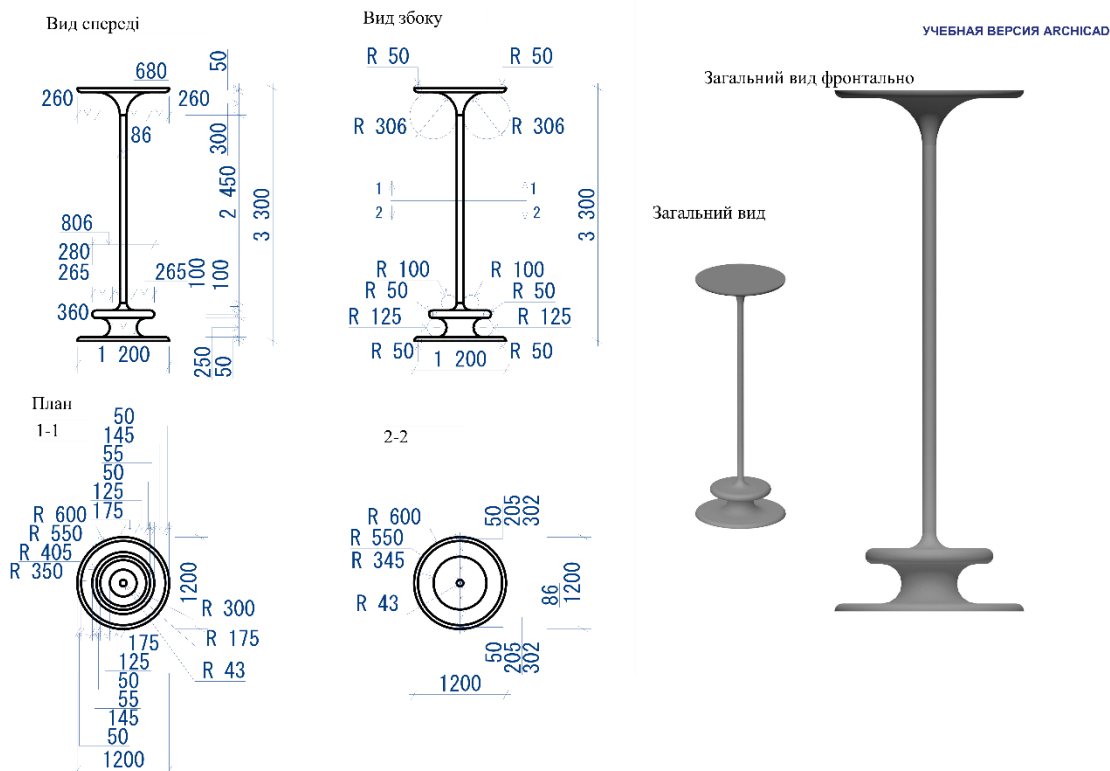
На вигляді розрізу 1-1 видно басейн для кульок, та декоративні елементи які підкреслюють ідею інтер'єру. Також зображено великі вікна, на підвіконні яких можна сидіти. Також великі вікна необхідні для забезпечення природні світлом.

Розріз 2-2



На розрізі 2-2 показано навчальний клас. Декоративна стінка для навчального матеріалу, та трьох рівневі сидіння. Такі сидіння дають вибір, тому на групових заняттях діти можуть почувати себе вільно, і сидіти там де їм комфортно.

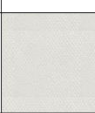






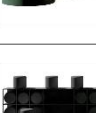




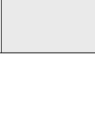

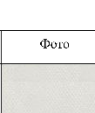
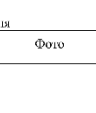
3.2 Креслення деталей інтер'єру.

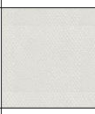











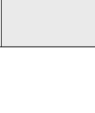





Обрана деталь для розробки: декоративний елемент з функціональним призначенням-місце для сидіння. Форма цього елемента підтримує ідею яку закладено в дизайн інтер'єру даного розроблюваного приміщення. Така форма імітує стікання морозива зі стелі на підлогу, цей ефект також підсилюється вирішенням стелі та підлоги. Використання заокруглених форм рекомендовано нормами для інклюзивних закладів.

3.3 Специфікації.

Специфікація оздоблюваних матеріалів, меблів, освітлюваних приладів:

Специфікація покриттів, меблів та обладнання											
№	Назва	Фото	Назва матеріалу	Виробник	К-сть	№	Назва	Фото	Назва матеріалу	УЧЕБНА ПРАКТИКА	К-сть
1	Плитка гумова сіра		Гума, не токсична	"ТМ УкрПлит"	193м ²	9	Штукатурка		Штукатурка для стелі кольорова сіра	ТМ Ферозит	193м ²
2	Плитка гумова біла		Гума, не токсична	"ТМ УкрПлит"	54м ²	10	Кучочок для вихователів		Коріан, текстиль	На замовлення	2 шт.
3	Паркетна дошка		Паркетна дошка 3 цолюса, дуб Savasha відбілений	"Добра підлога"	131,5м ²	11	Декоративний елемент/місце для сніжини		Коріан	На замовлення	2 шт.
4	Плитка		Керамограніт CERRAD CATALEA DESERT RECT	Агромат	30,3м ²	12	Басейн для кульок		Коріан	На замовлення	2 шт.
5	Коврилін		Коврова плитка Condor Mustang 41	ПолMALL	21,9м ²	13	Стійка для пуфів з пуфами		Дерево, текстиль	На замовлення	2 шт.
6	Коврилін		Коврова плитка Plotex Colour Calgary t590018 Fossil	ПолMALL	5,2м ²	14	Декоративні полиці для іграшок		Коріан, скло	На замовлення	1 шт.
7	Фарба для стін		Фарба біла F100 біла матова	АТ "ФФІЛ "Шпілька"		15	Полиця для навчальних матеріалів		Коріан, скло	На замовлення	1 шт.
8	Штукатурка		Штукатурка для стелі кольорова сіра	ТМ Ферозит	243м ²	16	Стіл		Коріан	На замовлення	2 шт.

Специфікація покриттів, меблів та обладнання											
№	Назва	Фото	Назва матеріалу	Виробник	К-сть	№	Назва	Фото	Назва матеріалу	УЧЕБНА ПРАКТИКА	К-сть
1	Плитка гумова сіра		Гума, не токсична	"ТМ УкрПлит"	193м ²	9	Штукатурка		Штукатурка для стелі кольорова сіра	ТМ Ферозит	193м ²
2	Плитка гумова біла		Гума, не токсична	"ТМ УкрПлит"	54м ²	10	Кучочок для вихователів		Коріан, текстиль	На замовлення	2 шт.
3	Паркетна дошка		Паркетна дошка 3 цолюса, дуб Savasha відбілений	"Добра підлога"	131,5м ²	11	Декоративний елемент/місце для сніжини		Коріан	На замовлення	2 шт.
4	Плитка		Керамограніт CERRAD CATALEA DESERT RECT	Агромат	30,3м ²	12	Басейн для кульок		Коріан	На замовлення	2 шт.
5	Коврилін		Коврова плитка Condor Mustang 41	ПолMALL	21,9м ²	13	Стійка для пуфів з пуфами		Дерево, текстиль	На замовлення	2 шт.
6	Коврилін		Коврова плитка Plotex Colour Calgary t590018 Fossil	ПолMALL	5,2м ²	14	Декоративні полиці для іграшок		Коріан, скло	На замовлення	1 шт.
7	Фарба для стін		Фарба біла F100 біла матова	АТ "ФФІЛ "Шпілька"		15	Полиця для навчальних матеріалів		Коріан, скло	На замовлення	1 шт.
8	Штукатурка		Штукатурка для стелі кольорова сіра	ТМ Ферозит	243м ²	16	Стіл		Коріан	На замовлення	2 шт.

3.4 Перспективні зображення об'єкту проектування.

Вид кута А.



Вид кута Б.



Вид кута В.



На зображеннях показано ігрову та спальні кімнати, у яких діти бувають найчастіше, тому дизайн має найбільшу цінність саме тут. На зображеннях гарно видно створений ефект стікання та перетікання форм. Використано за основу білий та сірі кольори, які розбавлені не великою кількістю кольорових деталей. Така кольорова гама поєднує потреби дітей з особливими освітніми потребами та без них.

ВИСНОВКИ

На основі дослідження потреб дітей з особливими освітніми потребами було розроблено дизайн-проект дитячого садка інклюзивного типу, який забезпечує їх потреби, визначено прийоми дизайну. В ході роботи визначено поняття інклюзивний заклад дошкільної освіти; для кращого розуміння застосування правил та вимог до організації простору інклюзивних закладів дошкільної освіти проаналізовано довід проектування подібних закладів. Визначено особливості дизайну розвивального середовища. Перед обранням стилістичного напрямку для розробки інтер'єру, було узагальнено теорії впливу кольору на психічний стан дітей та розроблено доцільне з точки зору ергономіки та естетики функціональне зонування приміщення.

Обрана тема дослідження дуже широка та не достатньо висвітлена в наукових джерелах. Результати проведеного дослідження і розроблені рекомендації щодо дизайну і облаштування простору враховують потреби дітей переважно з вадами психічного та фізичного розладу, але не розраховані на дітей з вадами зору. Список рекомендацій може бути розширеним у подальших дослідженнях.

Тема інклюзії в наш час досить актуальна, діти мають право отримувати освіту у всіх навчальних закладах незалежно від того чи є у них статус інвалідності. Інклюзивний підхід передбачає індивідуальний план для розвитку та спеціально облаштоване середовище з належними умовами. Наповнюваність інклюзивних груп має становити 15 дітей, з них 1-3 дитини з особливими освітніми потребами.

Важливим завданням є створення середовища оптимальне для всіх дітей які потребують дошкільної освіти. Інклюзивний навчальний заклад має адаптувати не тільки навчальні програми, а й фізичне середовище. Для забезпечення відповідного середовища розроблено рекомендації та затверджено норми. Встановлені норми регулюють площі приміщень для дитячих осередків, також є окремі норми площ приміщень групових осередків для дітей з порушеннями. Особливим критерієм при проектуванні інклюзивних групових

осередків є можливість пересування на інвалідному візку, це варто враховувати при проектуванні коридорів, проходів в приміщення, та розташуванні меблів.

Основні групи приміщень об'єднуються у групові блоки (спальні та ігрові), загальні приміщення (музичний зал, спортивний зал, актовий, столова, навчальний клас) та медичні, службові приміщення.

Для інклюзивних закладів дошкільної освіти обов'язковим є облаштування ресурсної кімнати. Ресурсна кімната- це кімната із спеціально організованим простором, де можуть надаватися психологічно-педагогічні послуги, та проводитись корекційно-розвиткові заняття. Бажано щоб ця кімната не знаходилась біля музичного класу, чи спортивного залу, зайвий шум може заважати проведенню занять. Для коректного проектування приміщень було опрацьовано нормативні документи, наукові публікації та реалізовані проекти по темі інклюзивних середовищ.

Було опрацьовано та узагальнено відомості про вплив кольору на дітей без вад, та дітей з особливими освітніми потребами. На базі опрацьованого матеріалу було створено доцільне колірне рішення для всіх дітей, а саме: базові кольори сірий та білий, додаткові кольори пастельних тонів.

Після опрацювання санітарно-гігієнічних вимог до освітлення дошкільних навчальних закладів, було прийнято рішення застосовувати максимум природного освітлення, як джерела штучного освітлення використовувати лампи типу ЛБ (білого світла) .

Основною ідеєю для створення дизайну стало морозиво. Таке рішення було прийняте для забезпечення відчуття спокою, та безпеки, адже морозиво асоціюється у дітей лише з позитивним емоціями.

Відображенням ідеї в інтер'єрі стали декоративні елементи які імітують стікання крапель морозива зі стелі на підлогу, такий прийом застосовано у кожній кімнаті з різними елементами декору, які також несуть функціональну цінність, у певних кімнатах це столи , чи місця для сидіння, або полиці. Меблеве наповнення мінімальне, це рішення обґрунтовано зменшенням можливості

травмування. З такою ж метою підлога у кімнатах в яких діти проводять найбільше часу покрита гумовим покриттям, активні ігри-максимально безпечні.

Отже, у ході розробки інтер'єру спроектовано групові осередки , та ресурсну кімнату інклюзивного закладу дошкільної освіти з дотриманням рекомендацій та норм за типологією даного закладу. Отримано світлі просторі кімнати, з цікавою для дітей ідеєю інтер'єру- морозиво, втіленою за допомогою меблювання та оформлення підлоги і стелі. Було виконано креслення планів до двох секцій та ресурсної кімнати : вихідні, монтажні, демонтажні, меблів, стелі, підлоги, розташування освітлення, розташування електрообладнання, креслення деталі, розрізи, та перспективні зображення, підібрано паспорт кольорів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонюк Ю. Р. "Управління навчальним закладом" УДК 001.8:37.07:373.24(438+477) (дата звернення: 16.05.2021).
2. Архітектурна доступність шкіл : навч . - метод . посіб . / За заг . ред . Байди Л. Ю. , Красюково Еннс О. В. 1 Кол авторів Байда Л. Ю. , Красюкова - Еннс О. В. , Буров с . Ю. , Азін В. О. , Грибальський Я. В. , Найда Ю. М. – К. , 2012. – 216 с .
3. Архітектурна доступність шкіл: навч.-метод.посіб./за заг.ред. Байди Л. Ю., Красюкової-Еннс О. В.; колек. авторів: Азін В. О., Грибальський Я. В., Байда Л. Ю., Красюкова-Еннс О. В. – К: 2012.-88 с.
4. ДБН В.2.2-4 : 2018 Заклади дошкільної освіти (дата звернення: 16.05.2021).
5. ДБН В.2.2-40-2018 "Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення", Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 N 234 (дата звернення: 16.05.2021).
6. ДБН В.2.2-9-2009 п. 12.2.3. Громадські будинки та споруди (дата звернення: 16.05.2021).
7. Данило Косенко. Інформаційний посібник новий освітній простір мотивуючий простір.
8. Доступність та універсальний дизайн: навчально-методичний посібник. Азін В. О., Грибальський Я. В., Байда Л. Ю., Красюкова-Еннс О. В. – К. 2013. -128 с.
9. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання . Видання доп . та перероблене : наук . - метод . посіб . / А. А. Колупаєва . – К. , 2008. – 126 с .
10. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі : початкова панка . Путівник для педагогів / А. А. Колупаєва , О. М. Таранченко . - Навчально - методичний посібник . – К. , 2010. – 96 с .

11. ЗАКОН УКРАЇНИ “Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання.” (дата звернення: 16.03.2021).
12. Загальна декларація прав людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/snow/995_015 (дата звернення: 16.03.2021).
13. Закон України “Про дошкільну освіту” Стаття 14. Комплектування груп закладу дошкільної освіти (дата звернення: 16.03.2021).
14. Закон України “Про освіту”(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380) (дата звернення: 16.03.2021).
15. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПОСІБНИК НОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ 1 березня 2019 Інформація о електронному вигляді на URL: www.dfrf.minregion.gov.ua (дата звернення: 16.03.2021).
16. Інвалідність та суспільство : навчально - методичний посібник . [кол . авторів : Байда лю Красюкова - Еннс О. В. , Буров С. Ю. , Азін В. О. , Грибальський Я.В. , Найда Ю. М.] ; за заг . редакцією Байди Л. Ю. , Красюкової - Еннс О. В. – К. , 2012. – 216 с . Колупаєва А. А.
17. Інклюзивна група в ДНЗ. Рекомендації облаштування простору. 29 серпня 2019р.<https://inkluzia.com.ua/inkluzivna-grupa-v-dnz.-rekomendatsiyi-oblashtuvannya-prostoru/> (дата звернення: 16.03.2021).
18. Інклюзивне навчання: освіта для дітей з особливими потребами. Опубліковано:16.06.202012:29.URL:<https://bilohorodka.org.ua/inklyuzyvne-navchannya-osvita-dlya-ditej-z-osoblyvymy-potrebamy-2/2020/06/16/> (дата звернення: 16.03.2021).
19. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта : реалії та перспективи : [монографія] / А. А. Колупаєва . - К . : « Самміт - Книга » , 2009. – 326 с.
20. Методичні рекомендації щодо організації навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах у 2015 - 2016 навчальному році . URL:mirrvopsi.at.ua/Metodrecomendlinkluz.doc (дата звернення: 20.03.2021).

21. Наказ 27.03.2006 N240/165, Про затвердження Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 квітня 2006 р. за N 414/12288 (дата звернення: 20.03.2021).

22. Наказ Про затвердження Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу 27.03.2006 N 240/165 (дата звернення: 20.03.2021).

23. Наказ “Про затвердження Типового переліку допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти” 23.04.2018 № 414 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 травня 2018 р. за № 582/32034 (дата звернення: 29.04.2021).

24. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи.
URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola_compressed.pdf (дата звернення: 29.04.2021).

25. Лорман Т. Інклюзивна освіта . Підтримка розмаїття у класі : практ . посіб . / Т. Лорман , Дж . Депплер , Д. Харві ; пер . з англ . — К. : СПД - ФО Парашин І. С. , 2010. – 296 с . 29 серпня 2019 URL: <https://inkluzia.com.ua/inkluzivna-grupa-v-dnz.-rekomendatsiyi-oblashtuvannya-prostoru>. (дата звернення: 28.04.2021).

26. Овчинников А.А., Новосёлова С.Л. Мебель-игрушка для детского сада. // Техническая эстетика. 1984. № 11. – с. 18-19. /01/Tech.est.84-11-Nov-Ovch.pdf (дата звернення: 29.04.2021).

27. Положення про дошкільний навчальний заклад ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України (дата звернення: 29.04.2021).

28. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навчальний посібник . — Київ: ТОВ « Агентство « Україна » 2019. — 300 с УДК 373-056.26 (075.8), 2019 (дата звернення: 29.04.2021).

29. Постанова Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2019 р. №530 (дата звернення: 30.05.2021).

30. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872 Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах (дата звернення: 30.05.2021).

31. Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю [Електронний ресурс]: Указ Президента України №678 від 03.12.2015 р. – URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/678/2015>.

32. Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини [Електронний ресурс]: Указ Президента України №501 від 25.08.2015 р. – URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/501/2015> (дата звернення: 30.05.2021).

33. Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009-2015 роки «Безбар'єрна Україна» [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України №784-р від 29.07.2009 р. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/784-2009-%DO%BF> (дата звернення: 30.05.2021).

34. Про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю і факультативного протоколу до неї [Електронний ресурс]: Закон України №1767-VI від 16.12.2009 URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1767-17> (дата звернення: 15.04.2021).

35. Про реабілітацію Закон України №2961-IV від 06.10.2005 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2961-15> (дата звернення: 15.04.2021).

36. Програма розвитку освіти Львівщини на 2017-2020– URL:<http://loda.gov.ua/news?id=26583> (дата звернення: 30.05.2021).

37. Саламанська декларація та рамки дій щодо освіти осіб з особливими освітніми потребами. Прийнята всесвітньою конференцією щодо освіти осіб з особливими освітніми потребами: доступ і якість. Саламанка, Іспанія, 7-10 червня 1994р. (дата звернення: 15.04.2021).

38. Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів Наказ МОЗ України "Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів" від 24.03.2016 N 234 (дата звернення: 15.04.2021).

39. Середовище, що належить дітям: poradnik dla pedagogiv zakladiv doshkільної освіти Упорядковано: Наталія Софій, Юлія Найда. УДК 822.111 (71) ББК 85 (5 Спо)

40. Трейтяк Аліна. Універсальний дизайн в освіті 23.03.17 URL: <http://nmsio.ipro.kubg.edu.ua/?p=2414> (дата звернення: 30.05.2021).

41. Урванцев Л.П. Психологія сприйняття кольору. Метод. посібник. - Ярославль, 1981. -65 З від 12 березня 2003 р. № 305 (дата звернення: 29.04.2021)

ДОДАТКИ

Додаток А

Софія Грабовенко, Каріна Івашина

(Київ, Україна)

МИСТЕЦТВО

(Мистецтво дизайну)

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРУ ІНКЛЮЗИВНОГО ЗАКЛАДУ

ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Дошкільні навчальні заклади, в яких повинен здійснюватися догляд, оздоровлення, виховання та навчання дітей, призначені для перебування дітей від двох місяців до шести років. Одним з сучасних типів таких закладів є інклюзивні дошкільні навчальні заклади, або дошкільні навчальні заклади з інклюзивними групами. Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права навчатися за місцем проживання і передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами, зокрема дитини з особливостями психофізичного розвитку в умовах загальноосвітнього закладу. Це право реалізується за допомогою особливих методів навчання, які враховують індивідуальні особливості дітей з особливими освітніми потребами. Основою інклюзивної освіти є ідеологія, яка виключає будь-яку дискримінацію дітей, передбачає рівноцінне ставлення та розподіл уваги на всіх дітей однаково, незалежно від їхніх особливих потреб. Вважається, що завдяки цілеспрямованому спілкуванню з однолітками поліпшується когнітивний, моторний, мовний, соціальний та емоційний розвиток дітей з особливими потребами. Відтак дошкільна інклюзивна освіта спрямована на соціалізацію таких дітей і їх підготовку до наступного етапу освіти [1, 2]. Аналіз досвіду навчання дітей з особливостями психофізичного

розвитку у країнах Європи свідчить, що у переважній більшості з них інклюзивне навчання є основною формою здобуття освіти людьми з обмеженими можливостями. В той же час діти з особливими освітніми потребами мають змогу здобувати освіту і в спеціальних навчальних закладах, і в закладах масового типу. При цьому «кордони» між спеціальною та загальною освітою прозорі, оскільки країни з демократичним устроєм пропагують цінності громадянського суспільства, яке базується на ідеях рівноправності, толерантності та інклюзії [3].

Згідно закон України «Про освіту» всі діти мають право здобувати освіту у всіх навчальних закладах незалежно від форми власності, окрім цього діти з особливими освітніми потребами мають право на індивідуальний план навчання, або дистанційну форму навчання, також мають право отримувати психологічну, педагогічну та корекційно-розвиваючу допомогу, перебувати в інклюзивних та спеціальних групах, у загальноосвітніх навчальних закладах, які пристосовані для їхніх потреб. Отже заклади інклюзивної освіти потребують нових підходів до функціонального зонування, об'ємно-просторового і декоративно-художнього рішення їх інтер'єрів у зв'язку з необхідністю включення додаткових функцій. Враховуючи, що більшість інклюзивних закладів передбачають поєднання дітей в загальні групи, важливо створити середовище, яке буде зручним для звичайних дітей та дітей з особливими освітніми потребами.

Завданням дослідження є визначення особливостей дизайну інтер'єру навчальних закладів дошкільної освіти інклюзивного типу. Зазначимо, що якщо підходам до дизайну простору закладів компенсуючого типу в науковій літературі приділено достатньо уваги, вимоги до дизайну інклюзивних закладів такого типу тільки формуються. Першим кроком до створення інклюзивної

освіти в Україні став проєкт підготовлений МОН “Соціальна адаптація та інтеграція в суспільство дітей з особливостями психофізичного розвитку шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах”. У серпні 2012 році в Україні була створена мережа на підтримку інклюзії в Україні "Школа – для всіх" в межах діяльності українсько-канадського проєкту «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні». Наведені події стали підґрунтям для створення “Індексу інклюзії” – добірки практичних матеріалів на допомогу в плануванні дій зі створення та розвитку навчальних закладів інклюзивного навчального середовища для всіх учасників навчального процесу. Наразі створені норми які передбачають кількість дітей з особливими освітніми потребами у групах. Зазвичай – це троє дітей з особливими освітніми потребами на 15 чоловік в групі, але це не завжди можна реалізувати, адже діти з певними проблемами потребують більше уваги, тому чисельність таких дітей у групах може змінюватись [4].

Для створення зручного середовища у закладах такого типу доцільно звернутися до універсального дизайну, адже він направлений на забезпечення доступності простору як для дітей з особливими освітніми потребами, так і для звичайних дітей. Основним принципом універсального дизайну є однаково доступні та зрозумілі всім компоненти середовища, які відповідають вимогам спільного користування, якщо бути точніше: принцип рівності та доступності середовища для кожного [5].

Особливу увагу в такому дизайні потрібно приділити колірній гамі, яка об'єднає потреби звичайних дітей (яскраві кольори в середовищі рекомендовані для дітей від трьох до шести років) та психологічні особливості дітей з особливими освітніми потребами (максимально нейтральні кольори та природні

відтінки). Компромісним рішенням може стати використання яскравих акцентів в середовищі, наприклад, деякі меблі можуть мати насичене забарвлення і в такий спосіб поєднувати вимоги до колірному рішення простору для дітей з особливими освітніми потребами і звичайних дітей.

У закладах з інклюзивними групами передбачена [4] ресурсна кімната. Ресурсна кімната – це кімната із спеціально організованим простором для надання психологічних та педагогічних послуг, проведення корекційно-розвиваючих занять. Зазвичай вона поділяється на зони: пізнавально-навчальну та побутово-практичну, передбачається також ігрова зона, яка слугує місцем для розвитку творчості та виявлення здібностей дітей. Облаштування такої кімнати також має свої особливості окрім колірних та ергономічних показників. Облаштування простору інклюзивних груп та ресурсних кімнат має бути привабливим для дітей, викликати відчуття спокою та гармонії завдяки вдалому поєднанню прийомів створення дизайну для груп зі звичайними дітьми та з дітьми з особливими потребами.

У законах та наказах України чітко прописані норми для освітлювальних систем, розмірів меблів, та перелік спеціальних засобів, що використовуються для корекції фізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних групах закладів дошкільної освіти.

При розробці дизайну таких закладів доцільно також використовувати досвід проектування Європейських країн, де ідея інклюзивної освіти впроваджується вже на протязі кількох десятиріч. Наприклад, першою, з країн Європи, що впровадила ідею інклюзивного навчання була Італія. Після усунення тотального режиму, в країні було проведено ряд реформ, які визначили, що діти з особливим розвитком мають ходити до школи поблизу домівки і навчатися в

класах разом зі своїми однолітками за умов, що наповненість класу не має перевищувати 20 учнів, з них не більше 2-х дітей з порушеннями. Відомий італійський дослідник Б. Банаті наводить дані, що зараз в країні понад 90% дітей з особливостями психологічного розвитку здобувають освіту в закладах загального типу. В облаштуванні таких закладів використовується універсальний дизайн: кольорова гамма теплих відтінків, збільшення розміру літер на інформаційно-навчальному матеріалі, якісна акустика у приміщенні, усунення порогів у класах, розширення простору та зручність пересування в ньому, гнучкість у використанні предметів інтер'єру. Вдалим прикладом є дизайн інтер'єру дитячого садку Susi Weigel / Bernardo Bader Architekten (рис. 1). Спокійні кольори та натуральні матеріали, а саме дерево, добре впливають на психіку дітей як звичайних, так і дітей з особливими освітніми потребами. Просторе приміщення без зайвого меблювання надає відчуття спокою. Цей ефект доповнює натуральне денне освітлення завдяки великим вікнам. Такий же прийом застосовано в інтер'єрі дитячого садочка Schukowitzgasse / KIRSCH Architecture (рис.2.). Мінімальна кількість меблювання у приміщеннях дає змогу вільно пересуватись на інвалідному кріслі і забезпечує місце для активних ігор.



Рис. 1. Інтер'єр вхідної групи дитячого садку Susi Weigel / Bernardo Bader Architekten (<https://www.bernardobader.com/en/projekt/kindergarten-susi-weigel-3>)



Рис. 2. Інтер'єр ресурсної кімнати дитячого садочка Schukowitzgasse / KIRSCH Architecture (<https://www.archdaily.com/781414/kindergarden-schukowitzgasse-kirsch-architecture>)

Отже, для коректної інтеграції дітей з особливими освітніми потребами у середовище з дітьми без особливих потреб, потрібно враховувати потреби дітей з будь-якими вадами та ергономічні показники для їх зручного пересування та користування предметним середовищем. Варто враховувати психологічні особливості дітей з особливими освітніми потребами та звичайних дітей для розробки найбільш обґрунтованого рішення щодо питань кольору, фактури та текстури матеріалів. Особливу увагу потрібно приділити вирішенню дизайну ресурсної кімнати, яка є поліфункціональним простором навчання, спілкування, всебічного розвитку дитини. Щодо вимог до освітлення інклюзивних закладів, то вони в основному збігаються з вимогами до освітлення звичайних. При цьому принципи універсального дизайну поєднують всі поставлені задачі у вирішенні дизайну інтер'єру закладу дошкільної освіти інклюзивного типу.

Література:

1. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади. Монографія. К.: Педагогічна думка, 2007 р. 458 с.

2. Пасічник О. І. Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами. Психологічний супровід / О. Пасічник, Ю. Воронішина; упоряд. Т. Черванна. – Київ: Шкільний світ, 2017. – 144с.
3. Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи /Колупаєва А.А.
URL : www.ussf.kiev.ua/ie_experience_implementing/
4. Про затвердження Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530. Кабінет Міністрів України, 530-2019-п.
5. Steinfeld, Edward; Maisel, Jordana, eds. (April 10, 2012). Universal Design: Creating Inclusive Environments. Wiley. pp. 408 pages.

Науковий керівник:

к.т.н., доц. Сафронова О. О.

Відомості про авторів:

Грабовенко Софія Юріївна, 0665877104, sonyasd1256@gmail.com ,
КНУТД, бакалавр. Івашина Каріна Олександрівна, 0683667986,
fordikadilak@gmail.com , КНУТД, бакалавр.